శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

౧౯౫౧, అక్టోబరు—ఖర, ఆశ్వయుజము

సంపుటము ౮ సంచిక ౪



శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు

చెన్నపురి

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

చందాదారులకు

౧. పత్రిక ప్రతిమాసము 20-వ తేదీన వెలువరింపఁబడును. ఒక వారము, పదిరోజులు గాంచి ప్రతి మీకు అందకపోయినయెడల ఉత్తరము వ్రాయుఁడు.

౨. సంవత్సర చందా రు. 3 లు మాత్రమే. జనవరి నెల నుండిగాని జూలై నెల నుండిగాని చందాదారులుగఁ జేరవచ్చును. ఇతర మాసములలోఁ జేరదలచు వారికి జనవరి నెల నుండిగాని జూలై నెల నుండిగాని సంచికలు చేర్చిపంపఁబడును. విడిప్రతి రూ. ౦—౬—౦ లు. హిగిన్ బాదంస్ వారి స్టాలులలోఁ గాని, మా పత్రిక ఏజెంటును గాని అడుగుఁడు.

3. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు వీలైనంతవఱకు ఇంగ్లీషున వ్రాయుచు మీ చందాదారు సంఖ్య నుదాహరింపుఁడు. ఉత్తరములను "మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణప్రభ" అను చిరునామాకు వ్రాయుఁడు.

౪. చిరునామాయందు ఎట్టిమార్పుగలిగినను 10-వ తారీఖునకు ముందుగా మా కార్యాలయమునకుఁ దెలుపవలయును. లేనిచో, పత్రిక పూర్వపు చిరునామాకే పంపఁబడును.

వ్యాసకర్తలకు

౧. కేవలము నైతిక ధార్మిక వైజ్ఞానిక విషయకములైన వ్యాసములే కాక, సాహిత్యమునకును కవిత్వమునకును సంబంధించిన ఏ వ్యాసములైనను బంపవచ్చును. సులభ సుందరమగు గ్రాంథిక భాషలో వ్రాయవలయును.

౨. వ్యాసములు అచ్చులో మూఁడు పుటలకు మించరాదు. ప్రతి నెల ఒకటవ తేదీకి వ్యాసములు మాకు అందవలెను.

3. వ్యాసములను, విమర్శకుఁ బంపు గ్రంథములను, వినిమయముగఁ బంపెడి పత్రికలను "సంపాదకుఁడు, శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ స్టూడెంట్స్ హోమ్, మైలాపూరు, చెన్నపురి" అను చిరునామాకు వ్రాసి పంపవలెను.

౪. వ్యాసము తిరుగఁ బంపఁబడవలయుననుచోఁ దగు పోస్టేజి చేర్చి పంపవలయును.



శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౮ } ౧౯౫౧ – అక్టోబరు : : ఖర – ఆశ్వాయుజము { సంచిక ౮

ప్రార్థన

శ్రీ రామకృష్ణ షట్కమ్

శ్రీ ప్రమదాదాస మిత్ర

శ్లో. విశుద్ధ విజ్ఞాన మగాథ సౌఖ్యమ్, విశ్వస్య బీజం కరుణాపయోధిః,
అనాద్యనంతం ప్రకృతేః పరస్తాత్, తత్తత్త్వమేకం భువి రామకృష్ణః । 1

శ్లో. న నేతి భీత్యా శ్రుతయో వదంతి, వదంతి సాక్షాన్న చయన్ కదాచిత్,
చిదేకరూపః శివ ఈశ్వరాణామ్, మహేశ్వరోసౌ భువి రామకృష్ణః । 2

శ్లో. యమ్ నిత్యమానంద మనంతమేకం, శివేతి నామ్నా శ్రుతయో గృణంతి,
తస్యావతారో నరరూపధారీ, కృపాసుధాబ్ధిః భువి రామకృష్ణః । 3

శ్లో. విజ్ఞాన పీయూష నిమగ్నమూర్తిః, ప స్పర్శయ్యయాన్ యాన్ దయయాకరేణ,
తే కామినీకాంచన రిక్తచిత్తాః, సద్యో బభూవు ర్భువి రామకృష్ణః । 4

శ్లో. ప్రేమాబ్ధి గంభీర తరంగ భంగైః, రాందోళితోయో భగవద్విలీనః,
భక్తి ర్విశుద్ధా స్వయమావిరాశీ, పుం విగ్రహోఽహో భువి రామకృష్ణః । 5

శ్లో. తమద్భుతం కంచి దచింత్య శక్తిమ్, వందే ప్రశాంతమ్ పరిపూర్ణ బోధమ్,
జ్ఞానస్య భక్తశ్చ విశుద్ధమూర్తిమ్, ద్విమూర్తి మేకం భువి రామకృష్ణః । 6



ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ !

శ్రీ రామకృష్ణ వచనామృతము—'మ.'

అధరసేనునియింట నవరాత్రి పూజ

(గతసంచిక తరువాయి)

అధరసేనునియింట నవరాత్రి పూజ జరుగుచుండెను. ఆ సమయమున శ్రీరామకృష్ణుల వారు భక్తులతో కలిసి భజనచేయుచుండిరి. అధరుడు తన చెలికాడగు శ్రీశారదాప్రసన్నుడు పుత్రశోకమువలన కృశించుచుండ నాతని రామకృష్ణులవారియొద్దకు దీసికొనివచ్చెను. శారదాప్రసన్నుడు గౌరాంగభక్తుడు. ఆతనిని జూడగనే శ్రీరామకృష్ణులవారికి శ్రీగౌరాంగో ద్దీపనముగలిగెను. అంతట ఒకపాటపాడ నారంభించిరి. పాటభావము :

ఓహో నా శరీరమేల గౌరవర్ణము నందెను? ఇది సకాలము గాదుగదా! ఈ యకాలమున నీ వర్ణము నేల గలిగించితివి? నేను గౌరాంగుడనై యవతరింప నింకను నెంతయో వ్యవధి యున్నదిగదా! ఇప్పుడు జరుగుచున్నది ద్వాపర యుగలీల. ఇది యింకను ముగియలేదే! ఎంతటి యాశ్చర్యము? కోకిలము, మయూరము—వీని నన్నింటికిని గౌరవర్ణమేనా? ఎటువైపు కనుచూపు పఱపినను గౌరవర్ణమే కానిపించుచున్నది. ఇదేమి? ఇదేమి యాశ్చర్యము. ఓహో రాధ కోసలకు వచ్చినది కాబోలును. అందువలననే నా యంగము గౌరవర్ణమయమయినది. [illegible] భ్రమరమువంటిది. కావుననే [illegible] తనరంగును కల్పించెను. ఇంతకుమునుపే కదా నా యంగము నీలమేఘశ్యామవర్ణవిభూషితమై యొప్పినది! చూచుచుండగనే గౌరవర్ణమును బడసితిని. రాధను తలంచుచునే ఆమె వర్ణమును బడసితినా! రాధ మంత్రమును జపించువారికెల్ల రాధ తనవర్ణమునే కలిగించునా యేమి? నే నెందుంటిని? మధురా పురముననా? నవద్వీపమునందా? ఏమియు గోచరించుటలేదే. ఇంకను మహాదేవుడు అద్వైతాచార్యుడుగా జన్మింపలేదు. నాకేల యీ గౌరవర్ణము. ఇంకను అగ్రజుడు బలరాముడుగూడ నిత్యాయి కాలేదు. విశాఖ రామానందుడు కాలేదు. బ్రహ్మ హరిదాసుగా జన్మింపలేదు. నారదుడు శ్రీవాసుడుగా ప్రభవింపలేదు. యశోద సయితము శచిగా అవతరింపనియప్పుడు నాకుమాత్ర మేల యీ గౌరవర్ణము. ఇంకను పితయగు నందుడు జగన్నాథుడు కాలేదు. శ్రీ రాధిక గదాధరుడుగా జన్మింపలేదు. నాకుమాత్ర మేల యీ గౌరవర్ణము. *

గౌరాంగభావము శ్రీరామకృష్ణులవారిని చక్కగా ఆవేశించినది. మరల నింకొకపాట బాడ నారంభించిరి. పాటభావము :

---

* గౌరాంగుడగు శ్రీకృష్ణచైతన్యులవారు శ్రీకృష్ణపరమాత్మ నవతారముగను వారితో జన్మించిన వారెల్ల శ్రీకృష్ణావతారమునాటి బంధువులుగను ఈ పాట వివరించుచున్నది.

భావనిధియయిన గౌరాంగునకు భావము కలుగకపోవునా? పరవశుడై యతడు నవ్వును, ఏడ్చును, ఆడును, పాడును. వనమును గాంచి బృంద దలంచును. అతనికి గంగ కనిపెంచును. గౌరాంగుడు వెక్కి యేడ్చును. అతని యంతరమున శ్రీకృష్ణుడు, బయట శ్రీహరి. వనచరణముల నే పట్టుకొనును.

కొంతసేపటికి శ్రీరామకృష్ణులవారు గౌరాంగునియందలి ప్రేమచే నుద్యుక్తురాలైన యొకానొక స్త్రీభావమును వెలిబుచ్చుచు నిట్లుపాడిరి. (భావము)

తల్లీ ఊరివారి యపనిందలకు పాలైతిని. నను నిందించినట్లు. ఇది యేమి చెప్పదగిన విషయమా? నే నెవరితో చెప్పుకొనగలను? సిగ్గుచే చనిపోవుచున్నాను. ఒకనాడు శ్రీవాసుని యింట గొప్పగా సంకీర్తనము జరుగుచుండెను. గౌరాంగుడా యింటి లోగిలియందు భావావేశమున దొరలుచుండెను. నే నొకమూల నిలిచియుంటిని. ఒకచోట దాగియుంటిని. హఠాత్తుగా అచేతనయై నేను పడిపోయితిని. శ్రీవాసుని భార్య చేతనము గలిగించెను. మరియొకనాడు భరద్బృందమున గౌరచంద్రుడు సంకీర్తనము గావించుచుండెను. చండాలాది యవనుల సహితము ఆతడు పావనుల గావించెను. 'హరిబోల్' 'హరిబోల్' అని పలుకుచు నదీయా సంతకు చేరెను. నే నచటికి బోయి అతని చరణయుగళమును జూచుచుంటిని.

ఒకప్పుడు గౌరాంగుడు జాహ్నవీతీరమున నిలిచియుండెను. సూర్యచంద్రకాంతుల మించిన అతని శరీరకాంతి దశదిశలందును ప్రసరింపజొచ్చెను. నీరు తీసికొనిపోవుటకై నే నచటికి బోయియుంటిని. అచ్చట ఈ (గౌరాంగుని) చిత్రము జూచుచుండగ హఠాత్తుగా నా కడవ జారి పడిపోయెను. (ఆ సంఘటనమును) నిష్ఠురాలు ఆడు బిడ్డయే చూచినది. ఇంక దుర్యశమునకు పాలైనము విపరింపవలయునా

అధరునియింట గుమిగూడినవారిలో నొకడు బలరాముని తండ్రి. ఆతడు పరమవైష్ణవుడు. అందువలన కాబోలు శ్రీరామకృష్ణులు శ్రీకృష్ణునియెడ గోపికలకుకలిగిన ఉద్భ్రాంతప్రేమ గీతిక నొకదానిని బాడిరి. పాటభావము:

హే సఖీ! నా శ్యాముని జాడ కనుగొనజాలకున్నాను. నాయింట నాకింక నేమి సుఖమున్నది? ఆహా! శ్యాముడు మదీయుడెనచో నా తల మడ్డి దవ్వైచి పొగడపూలతో నలంకరించుకొందును.

శ్యాముడు నా కంకణమైనచో, నా బాహువు లపై సంతతము నివసించును, నేను కంకణము నాడించుచు సగర్వముగా రాజబాటయందు నడచుచుందును.

శ్యాముడు తన మురళిని వాయించినచో నేను నిరుపట్టుటకై యమునాతీరమును చేరుదును. నాగతి దావానలహరిపవరి దారి తెలియకుండ చేసినది.

బలరాముని తండ్రికి ఒరిస్సాలో భద్రక్ మున్నగు ప్రదేశములందు జమీందారీలుకలవు. అతడు బృందావనము, పూరి, భద్రక్ మున్నగు స్థలములలో దేవాలయములు అతిథిశాలలు (సత్రములు) నిర్మించెను. అతడు తన 'అంత్యదినములందు శ్రీబృందావనమున శ్యామసుందరుని కుంజమున భగవదారాధనచేయుచు కాలము గడుపుచుండెను. ఆతడు పూర్వకాలపు వైష్ణవుడు. ఎందఱో వైష్ణవభక్తులు, శాక్తేయులు, శైవులు, వేదాంతవాదులు—వీరితో సానుభూతి జూపరు. కొందఱు వారియెడ విద్వేషమును సహితము జూపుదురు. శ్రీరామకృష్ణుల వారికి ఇట్టి సంకుచితభావము నచ్చనేనచ్చదు.

భగవద్దర్శన వ్యాకులము తీవ్రముగా నున్నచో అన్నియు మంచి మార్గములే. ఏమతము ననుసరించినను చివరికి భగవానుని బడయగలము. కొందఱు చేతితో జపమాలలు త్రిప్పుచు భాగవతము మున్నగు గ్రంథముల జదివినను భగవద్వ్యాకులము కొంచమయినను లేనివారై యుందురు. అందువలన శ్రీరామకృష్ణులవారు బలరాముని తండ్రికి ఉపదేశముచేయ దలంచి యిట్లు 'మ.' తో పలుకదొడంగిరి.

'నేనేల ఒక్కమార్గమునే యనుసరింప వలయును' అని తలంచితిని. బృందావనమునకు బోయినపుడు విరాగులయెడ దీక్షనంది వైష్ణవుడ నయితిని. అట్లే మూన్నాళ్లు ఆభావముతో గడపితిని. పిదప దక్షిణేశ్వరమున రామమంత్రమును పరిగ్రహించితిని. దాని ననుసరించి నొసట చందనపుబొట్టును బెట్టుకొని మెడయందు తులసిమాలను ధరించి కొన్ని దినములు గడపితిని. తుద కన్నియు తీసి పారవైచితిని.

ఒక యూరియందు ఒకానొకనియొద్ద పెద్ద 'డేక్శా' యొకటి యుండెను. ఊరివారందఱు తమబట్టలకు రంగువేయించుకొనుటకై యితని యొద్దకు దెచ్చెడివారు. 'డేక్శా'లో రంగుకలుపబడియుండెను. కాని ఆబట్టలను డేక్శాలో నుంచి బయటికి దీయునంతలో ఎవరే వర్ణమును గోరిరో అరంగే ఆయాబట్టల కంటెడిది. ఈ వింతను జూచి యాశ్చర్యపడి యొకడు 'నీ వాతొట్టిలో కలిపియున్న రంగే నాబట్టకు వేసియి'మ్మని యడిగెనట.

శ్రీరామకృష్ణులవారు వివిధ సంప్రదాయముల ననుసరించువారందరు గూడ తనయొద్దకు వచ్చి వారుకోరు దర్శనమును బడయుదురను విషయమును సూచించుచున్నారా యేమి? మఱల నిట్లు చెప్పదొడంగిరి :

ఒకచెట్టుమీద ఊసరవల్లి యొకటి యుండెను. అదియు ఒకరి కంటికి పచ్చరంగు, మరియొకరి కంటికి నీలిరంగు, ఇంకొకరి కంటికి పసుపుపచ్చనిరంగు—ఇట్లు ఎందఱికో ఎన్నియో రంగులుగా కనిపించినది. వారిలో వారు ఈ రంగుల విషయమున వివాదపడజొచ్చిరి. చివరికి చెట్టుక్రిందనున్నవానిదగ్గరకు వచ్చిరి. అతడు మీరు చూచినది బహువర్ణములుగల ఊసరవల్లి. అది క్షణక్షణమునకు రంగులు మార్చుచుండునని చెప్పెను.

శ్రీరామకృష్ణులవా రీ రీతిగ భగవంతుడు సగుణుడై నానారూపములు ధరించును. నిర్గుణుడైనపుడు మనోవాక్కుల కతీతుడై యుండునని సూచించుచున్నారా యేమి? వారు భక్తిమార్గము, జ్ఞానమార్గము— ఈ రెండింటివలనను భగవానుని మాధుర్యరసపానము గావింతురా?

శ్రీరామ:—(బలరాముని తండ్రితో) ఇక గ్రంథము లెక్కువగా జదువవలదు. కాని భక్తిశాస్త్రములు శ్రీచైతన్య చరితామృతము వంటివి చదువవచ్చును. భగవంతుని ప్రేమించుటయు ఆ మాధుర్యము ననుభవించుటయునే నా యుద్దేశము. భగవంతుడే రసము; భక్తులు రసికులు. ఆయన పద్మము, భక్తులు అలిసమూహము. భక్తులనెడి యలులు భగవత్పద్మమాధుర్యము నాశ్వాదించును.

భక్తులు భగవానుని విడిచియుండజాలని యట్లే భగవంతుడు సైతము భక్తుల విడిచి యుండజాలడు. అందు భక్తుడు రసము, భగవానుడు రసికుడు. భక్తుడు పద్మము, భగవానుడు తుమ్మెద. స్వీయమాధుర్యమును తానే యనుభవించుటకై రెండును తానేయయ్యెను. అదియే రాధాకృష్ణలీల!

తీర్థయాత్రలు, ఆచారవ్యవహారములు, కంఠమున తులసీమాలాధారణము ఇవన్నియు సాధకజీవనమున ప్రప్రథమమున నావశ్యకములే. భగవద్దర్శనానంతరము బహిరాడంబరములన్నియు తమంతటతామే క్రమక్రమముగా తగ్గిపోవును. అప్పుడు భగవన్నామస్మరణ మననములే మిగిలియుండును.† పదునారు రూపాయల కాణులు గొప్పరాశియగును. కాని పదునారు రూపాయలనే ప్రోగుగా పెట్టినచో రాశి యంత పెద్దదిగా గనుపింపదు. దానినొక మొహరీగా జేసినచో (రాశి) ఇంకను చిన్నదియగును. కాని దానిని రవగా మార్చినచో జనుల దృష్టికి గోచరము గానే కాదు.

కంఠమునందలి తులసిమాలయు నియమనిష్ఠలు లేనిచో సనాతన వైష్ణవులు మిక్కిలి నిందింతురు. అందువలననేకాబోలు (శ్రీరామకృష్ణ) భగవానుడు భగవద్దర్శనానంతరము భక్తులకు ఈ బాహ్యాచారములపై నంతగా పట్టుదల యుండదని తెలుపుచున్నారు? వస్తులాభమయినపిదప బహిర్కర్మలు క్షీణించును.

శ్రీరామ: —(బలరాముని తండ్రితో) కర్తాభజులు‡ ప్రవర్తకుడు, సాధకుడు, సిద్ధుడు, సిద్ధాతిసిద్ధులు అని నాలుగు విధములుగ విభజింతురు. ప్రవర్తకుడు నొసట తిలకము ధరించి కంఠమున మాలను ధరించును. అత్యంతాచారపరాయణుడై యుండును. సాధకులు బహిరాడంబరములను అంతగా జూపరు. సిద్ధులు భగవానుని యస్తిత్వమున నిశ్చల విశ్వాసము కలవారు. ఇక సిద్ధాతిసిద్ధులు శ్రీకృష్ణచైతన్యులవంటివారు. వారందఱును భగవద్దర్శనమును బడసినవారు. ఎల్లప్పుడు భగవద్విషయాలాపనమే వారి కృత్యము. ఇట్టి వారిని కర్తాభజులు 'సాయి' అని వచింతురు. ఇదియే మానవజీవితమున పొందదగిన ఉచ్చస్థితి. దానియనంతరము ఏమియులేదు. సాధనలందు ఎన్నియోరకములు గలవు. సాత్త్వికసాధనలన్నియు మిక్కిలి గోప్యముగా జరుగును. సాధకుడు సాధనను భగవద్భజనమును ఎంతయో రహస్యముగా గావించును. అతని జూచినచో అందఱును నతడు సాధారణ మానవునివలెనే కనుపించును. అతడు జపము చేయుచున్నాడా యన్న సందేహముగూడ కలుగును. అతడెవరికిని తెలియకుండగ తన దోమతెఱలో గూర్చొని ధ్యానము చేయును. రాజసికభక్తు డట్టివాడుగాడు. ఆతడు బహిరాడంబరములు గలవాడు. మెడలో జపమాల, నొసట తిలకము, కొన్నివేళలలో కాషాయాంబరము, లేనిచో,పట్టుబట్టయు, నాతని జపమాలయం దందందు బంగరుపూసలు— కలిగియుండును. ఆతని వ్యవహారమంతయు 'సైన్‌బోర్డు పెట్టుకొన్న దుకాణాదారు' వంటిది.

మానవుడెట్టి ధర్మము నవలంబించినను భగవానుని బిలుచుటకే. కావున ఏ మతమునైనను చులకనగా జూచుటయో ద్వేషించుటయో కావింపరాదు. వేదమునందు భగవంతుని సచ్చిదానంద బ్రహ్మమని చెప్పబడియున్నది.

† శ్లో. పరే బ్రహ్మణి విజ్ఞాతే సమస్తైః నియమైః గలం
తాలవృంతే నకిమ్ ప్రయోజనం ప్రాప్తే మలయమారుతే.

‡ వంగదేశమునందలి యొకానొక వైష్ణవ సంప్రదాయస్థులు. వీరు భగవానుడే శ్రీకృష్ణుడుగను రాధగను అవతరించి వారి యన్యోన్యప్రేమ ననుభవించిరని వచింతురు. ఇది వారి సంప్రదాయము.

భాగవతాది పురాణములలో ఆయననే సచ్చిదానంద కృష్ణుడనియును, తాంత్రిక శాస్త్రములందు సచ్చిదానందశివమనియు నుల్లేఖింపబడియున్నది. ఇవన్నియు నొకే సచ్చిదానందమునే తెలుపుచున్నవి. వైష్ణవులు ఎన్నియో శాఖలు కలవారు. వేదమునందు ఏది బ్రహ్మమని చెప్పబడియున్నదో దాని నొక తెగవారు 'అలేక నిరంజనము' అని వచింతురు. ఎది నిర్దేశింప వీలుగానిదో, ఇంద్రియములకు గోచరము కానిదియో అదియే అలేకము. ఈ మతానుసారము రాధాకృష్ణు లిరువురునుగూడ రెండు బుడగలు

వేదాంతమతానుసారిణి అవతారములు లేవు. రాముడును కృష్ణుడును సచ్చిదానంద సాగరమునందలి రెండు కెరటములని వేదాంతవాదులు వచింతురు.

వస్తువొక్కటియే. రెండుగా నుండజాలదు. ఏ పేరునుబట్టి పిలిచినను తప్పక భగవంతుని సన్నిధి జేరును. అన్నింటికి ముఖ్యమయినది భగవద్వ్యాకులము. అదియున్నదో జాలును.

శ్రీరామకృష్ణులవారు భావావేశమున భక్తులతో నీవిధముగ బలుకుచుండిరి. భావము కొంత తగ్గిన పిదప బలరాముని తండ్రిని జూచి 'నీవేనా బలరాముని తండ్రివి' యని యడిగిరి. అందుల కాయన ఏమియు ప్రత్యుత్తరమీయక చేత మాలను బట్టుకొని కూర్చుండెను.

శ్రీరామకృష్ణులు : 'మ.' ను జూచి ఇది యేమి వీరందఱు నిన్నిజపములు చేసి ఇన్ని తీర్థముల క్రుంకులిడినను ఇట్లున్నా రేమి? ఏమో వీరి సంవత్సరమునకు పదునెనిమిది మాసములు వలె కనిపించుచున్నది.

నే నొకప్పుడు హరీషున కిట్లు చెప్పితిని. 'నీకు భగవద్వ్యాకులమున్నచో కాశీయాత్రావసరమేమి? వ్యాకులమున్నచో నిదియే కాశి.'

ఇంత జపమును నిన్ని తీర్థయాత్రలు గావించియు నేమియు గనిపించుటలేదు. ఎందువలన? వ్యాకులము లేదు. వ్యాకులముతో ఆయనను బిలిచినచో తప్పక దర్శనమిచ్చును. నాటక ప్రారంభము చేయుటకు పూర్వ మెంతయో గడబిడ జరుగును. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు కనిపింపడు. పిదప నారదమహర్షి బృందావనమును జేరి మిక్కిలి వ్యాకులముతో తన వీణను మ్రోగించి 'ఓగోవిందా, నా జీవనాధారా' యని పిలిచినప్పుడు ఇంక ఆలస్యము చేయజాలక గోపబాలురతో వచ్చి శ్రీకృష్ణుడు దర్శనమిచ్చును.



సంసారమున నుండియు బ్రహ్మజ్ఞానమును బొందవచ్చునని జనకు నెల్లప్పుడు ఉదాహరణముగా జెప్పుచుందురు. కాని, మానవచరిత్రయందంతటను అతడొక్కడే యిందులకు ఉదాహరణము. సర్వసాధారణముగా నిట్లెన్నడును జరుగదు, జనకునిసంగతి వేఱు. కామినీ కాంచనత్యాగము చేయనిదే ఎవ్వడును బ్రహ్మజ్ఞానము పొందజాలడు; ఇదియే సర్వసాధారణ నియమము. నీవును 'జనకుడ' నని తలపకుము. ఎన్నియో శతాబ్దములు గడచినవి కాని ప్రపంచములో ఇంతవఱకు మఱియొక జనకుడు పుట్టలేదు.

—శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస

శ్రీ తురీయానంద లేఖావళి

శ్రీహరిశరణమ్

కాశీ,
22-3-'15.

శ్రీమాన్ ....

ఈ మారు నీవేమి వ్రాసియుంటివో యది నాకు చదువగా అవగాహన కావుట లేదు. నేను గ్రహించిన విధము ననుసరించియే జవాబు వ్రాయుచున్నాను. కాన నీ వేమాత్రము నతృప్తి చెందబోకుము. సత్త్వగుణము అనామయము అనగా నిరుపద్రవము శాంతము మున్నగు గుణములగలిగియుండునన్న విషయము నిజమే. కాని అందఱును సత్త్వగుణ సంపన్నులు కాజాలరు, కారు. తమోగుణములోనున్నవారు రజోగుణాంతర్భూతులై పిదప సత్త్వగుణమును బడయవలయును. రజోగుణము గలవారు దాని నతిక్రమించి సత్త్వగుణమును బొందవలయును. సత్త్వగుణము అనామయము, రజోగుణము శ్రమాత్మకము, తమోగుణము మోహాత్మకము, అని ఈమాత్ర మెఱింగిన జాలదు. మనలో సత్త్వగుణమును ప్రతిష్ఠింప వలయునుగదా! అపరిమితముగా జపతపముల నాచరించినచో నుపకారమునకు బదులుగా నపకారమే జరుగునన్న విషయము నిజమే. అందువలననే గీతాశాస్త్రమునందు, 'శనైః శనైరుపరమేత్'* యుక్తాహారవిహారస్యయుక్త చేష్టస్య కర్మసు † అని యుపదేశములు గనంబడుచున్నయవి. మఱియు అత్యంతపరిశ్రమము అనుసరణీయముగాదు అని తలంచి జపతపములను ఇష్టానుసారము అవలంబించుటయు సరిగాదు. అందులకుమారు ఈ శరీరముతోడనే నేను మోక్షమును బడయవలయును అను పట్టుదలగలిగియుండవలయుననియే శ్రీరామకృష్ణుల వారి యుపదేశము. శ్రీరామకృష్ణులవారు ఎవరో బక్కచిక్కినవ్యక్తికి ఒకానొకవిధముగా ఉపదేశమిచ్చిరన్నచో అదియే ఎల్లరును అనుసరింపవలసిన విధమని తలంపరాదు. నిష్ఠతో జపము, భగవద్భజనము చేయవలయు ననుటయే శ్రీవివేకానందులవారి భావము. అదియే ఎల్లరి యభిప్రాయమును. బుద్ధదేవుని విషయమేమనగలము? 'ఇహాసనే శుష్యతుమే శరీరం త్వగస్థిమాంసం ప్రలయంచయాతు ‡ ఇట్టి పలుకులను శ్రీబుద్ధదేవుడు ప్రవచించియున్నాడు!

* మెల్ల మెల్లగా మనోవృత్తుల నిరోధించునది.

† పరిమితములగు ఆహార విహారములుగలిగి జప తపములగు కర్మములందు పరిమితముగు ప్రయత్నము [గలిగి నియమితములగు నిద్రా జాగరణములు గలిగియుండువాని ధ్యానము సంసారదుఃఖమును బోగొట్టుచున్నది.]

‡ శ్లో. ఇహాసనే శుష్యతు మేశరీరం త్వగస్థిమాంసం ప్రలయంచయాతు
అప్రాప్యబోధం బహుకల్ప దుర్లభాం నైవాసనాత్ కాయమతశ్చలిష్యతే. —లలితవిస్తరము.

ఈ యాసనమునందే యీ శరీరము కృశించిపోవునుగాక. చర్మము, ఎముకలు, మాంసము లయించి పోవునుగాక. బహుకల్ప దుర్లభమయిన బోధ లాభమును బడయక ఈ యాసనమునందుండి నేను చలింపను.

బుద్ధదేవుని కఠోర తపస్సునుగూర్చి ఎంతని వచింపగలము! అట్లే ఎందఱో మహానుభావులు, ఏమహాత్ముడైన కొంతవఱకు ఆధ్యాత్మిక జీవనమున నున్నతి నందినచో అది ఆయన కఠోరసాధనమూలముననే యని గుర్తింప వలయును. శ్రీకృష్ణచైతన్యులవారు 'ఓ సనాతనా! శ్రీకృష్ణధనము అంత సులభముగా లభింపగలదా?' యని ప్రవచించియున్నారు. హరిదాసాది భక్తులు ఎట్లు నామజపము జేసిరో నీవెఱుంగుదువా? దైనం దినము రేయింబవళ్లెట్లు గడచెడివో వారికి గుర్తుండెడిది కాదు. సనాతన గోస్వాములవారు భగవల్లాభముకొఱకు ఎంతటి కఠోరసాధనల జేసియున్నారో చదివి చూడుము. శరీరము చిరసాయికాదు. ఒకనాడు తప్పక నశించును. ఈశ్వరభజనము చేయుచు శరీరమును విడువగలిగినచో అదియే మహాభాగ్యము. కాని అట్లుచేయుటకు వీలుగానిచో నీ మాట 'సర్వమత్యంతగర్హితం'-* నేను జేయజాలను గదా యని యిష్టానుసారము పలుకుట సరిపడదు. భగవద్భజనమునం దీ శరీరమును విడువగలిగినచో అంతకు మిక్కిలి యేదియును లేదు. ఈ పలుకు నీకు బాగుగా నొక్కి చెప్పుచున్నాను.

'వ్యాధిస్థాన సంశయ ప్రమాద ఆలస్యనిరతి భ్రాంతి దర్శనాలబ్ధి భూమికత్వా నవస్థితత్వాని చిత్తవిక్షేపాఃస్తే౽ంతరాయాః' అని పతంజలి యోగసూత్రమునందలి సమాధిపాదమున గలదు. మఱియు 'స్యాత్ కృష్ణనామచరితాది సితాపవిద్యా, పిత్తోపతప్తరసనస్య న రోచకైవ కింత్వా ధరాదనుదినం కలుసేవయైవ, స్వాద్వీపునర్భవతి తద్గత మూలహంత్రీ'. ఎవరి జిహ్వలు అజ్ఞానరూపమయిన పిత్తదోషముచే చెడియున్నవో వారలకు శ్రీకృష్ణనామ చరితాదులనెడి చక్కెర రుచింపకపోవచ్చును. కాని ఆదరముతో ప్రతిదినము దానిని సేవించినచో దాని మాధుర్యము దెలియును. మఱియు పిత్తరోగముగూడ హరింపబడును.

ఇచ్చట నెల్లరును క్షేమముగానున్నారు. మీకుశలము దెలియగోరుచున్నారు. భగవత్కృపవలన ఆయన కార్యములయం దుత్సాహపూరితుడవై మనఃప్రాణము లర్పించి నీ జీవితమును ధన్యముగావించుకొనవలయునని నా ప్రార్థన.

నీవేల అంతగా యోచించుచున్నావు. గురుదేవుడే అన్నియు చక్కబెట్టగలడు.

ఇట్లు,
శుభాశీర్వచనములతో,
శ్రీ తురీయానంద

* ఏదయినను మితి మీరినచో అనిష్టమగును.

శ్లో. అతిదర్పే హతాలంకా, అతిమానేచ కౌరవాః
అతి దానే బలిర్బద్ధ, సర్వమత్యంతగర్హితం.—చాణక్య శ్లోకము 48.

ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ!

శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి పారమార్థిక ప్రతిభాతిశయము

౧

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ఆనందమునుండియే సమస్తభూతములును జనించుచు, ఆనందమువలననే జీవించుచు, తిరిగి యానందముననే లయముగాంచుచున్నవి. * యువకుఁడు, సాధుశీలుఁడు, వేదాధ్యయనపరుఁడు, మహానిపుణుఁడు, దృఢతముఁడు, బలవత్తముఁడునగువానికి సకలసంపత్సమృద్ధమగు వసుంధర వశీభూతమై యొప్పుచుండ, అట్టివాని యానందమే మానుషానంద పరిమాణమగుచో, దానికి నూఱుమడుంగులు గంధర్వానందము, అంతకెన్నెన్నియో వందల రెట్లు దేవానందము, దానికిఁ జెప్పఁజాలనన్ని వందల యింతలు బృహస్పత్యానందము, అందులకు సహస్రగుణాధికము ప్రజాపత్యానందము నగునన్నచో, నిజముగా బ్రహ్మానంద మపరిమితమై వెలయుచున్నదని యుపనిషత్తు తెలుఁగెత్తి చాటుచున్నవి. † ఇట్టి బ్రహ్మానంద సామ్రాజ్యమున సార్వభౌముఁడై వెల్గొందిన మహనీయుఁడు శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి.

పూవు పుట్టఁగనే పరిమళము తెలియునన్నట్లు బాల్యముననే స్వామి పారమార్థిక ప్రతిభ వెల్లడికాసాగెను. నాఁడు రాఖాల్ చంద్ర ఘోష్ అనఁబరఁగిన యీతఁడు శ్రీరామకృష్ణ చరణసాన్నిధ్యమును బడయుటకు ముందు గురుదేవుఁడు తనప్రియశిష్యుని రాకనుగూర్చి యెట్టి బంగారుకలలను గనియుండెనో, కాళీదేవినిఁ బ్రార్థించి యెట్టి దివ్యదర్శనములను గాంచియుండెనో ఆతని (శ్రీరామకృష్ణుని) వాక్కులే మనకు అత్యద్భుతముగాఁ జాటుచున్నవి. జగజ్జనని నాతఁ డిట్లు ప్రార్థించి యున్నాఁడు : "అమ్మా! సదా నా కొకఁడు తోడునీడయై యుండఁగోరెదను. నిర్మలహృదయుఁడు, సర్వదా నీపాదపద్మములనే నమ్ముకొని

---

* "ఆనందాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే, ఆనందేన జాతాని జీవంతి, ఆనందం ప్రయంత్యభిసంవిశంతీతి."
—తైత్తిరీయోపనిషత్తు, భృగువల్లి.

† "యువా స్యాత్సాధుయువాధ్యాయకః, ఆశిష్ఠో ద్రఢిష్ఠో బలిష్ఠః, తస్యేయం పృథివీ విత్తస్యపూర్ణా స్యాత్, స ఏకో మానుష ఆనందః... తే యే శతం ప్రజాపతే రానందాః, స ఏకో బ్రహ్మణ ఆనందః..."
—తైత్తిరీయోపనిషత్తు, ఆనందవల్లి.

యుండువాఁడు నగు నొక బాలుని నొకడకుఁ గొనిరమ్ము.'' కొన్నిదినములైనంతనే ఆలయావరణమందలి మఱ్ఱిచెట్టునీడ నొక బాలుఁడు నిలుచుండియుండినటు లాతఁడు దివ్యదర్శనమును గాంచెను. మఱియొకసమయమున నీ బాలుఁడే వేఱొకరీతిని గోచరింపఁ దన దివ్యానుభవమునుగూర్చి యాతఁ డిట్లు తెలిపియున్నాఁడు: ''రాఖాల్ నావద్దకు వచ్చుటకుఁ గొన్నిదినములకు ముందు అమ్మ నాయొడిలో నొక చిన్నిబాలునిఁ గూర్చుండఁబెట్టి, 'ఇడిగో, నీ పుత్రుఁడు' అనియెను. మొదట నే నాశ్చర్యపడితిని. 'నా పుత్రుఁడా?' అమ్మ యంతటఁ జిఱునవ్వు నవ్వి, సాధరణార్థమున నేను బుత్రునిఁ బడయఁబోవుట లేదనియు, ఈ బిడ్డఁడు నా మానసపుత్రుఁడనియు, మహోత్తమత్యాగవైరాగ్యముల నవలంబించుననియు నాకు బోధపఱిచెను.''

ఆ సుముహూర్తమునుండియు శ్రీరామకృష్ణుఁడు తన మానసపుత్రునిరాకకై మహోత్కంఠతో వేచియుండెను. సరిగా నింకఁ గొన్నినిముసములకు రాఖాల్‌చంద్రుఁడు తన్ను సందర్శించుననఁగా నాతఁడు మఱియొక దివ్యదర్శనమును గాంచెను. గంగానదియురమున నూఱురేకుల తామరపూవు వికసించియున్నటు లాతని కకస్మాత్తుగా గోచరించెను. అందలి ప్రతిదళమును ముద్దులొలుకుచు దివ్యకాంతుల నీనుచుండెను. పాదములఁ జిఱుగజ్జియలు మ్రోయఁ జెల్వొందు నిరువురు బాలు రాదివ్యకమలముపై నృత్యముసల్పుచుండిరి. అందొకఁడు స్వయముగా శ్రీకృష్ణుఁడే; రెండవ వాఁడు తా నీవఱకు దివ్యదర్శనమునఁ గాంచియుండిన బాలకుఁడు, వారల ప్రతిపదవిన్యాసమును మాధుర్యానందసాగరమునందుండి నురుగులను వెలువరించుచున్నదాయనురీతిని భాసింప, వర్ణనాతీతమగు వారల నృత్యమును గాంచి శ్రీరామకృష్ణుఁడు సమాధిస్థితుఁడయ్యెను.

జపధ్యానాదుల కాటపందిరియై అప్రయత్నముగా వాని నవలంబింపఁజేయు శ్రీరామకృష్ణసన్నిధిని రాఖాల్ మనుచుండ నాతని పారమార్థిక సంపదనుగూర్చి శ్రీరామకృష్ణుఁ డిట్లు పలికియున్నాఁడు: ''రాఖాల్ ఇపుడు చక్కని శీలమును బెంపొందించుకొనియున్నాఁడు. నిరంతర మాతఁడు జపించుచుండును.—అందుచేతనే మీ కొకొక్కప్పు డాతని పెదవులు గదలుచుండుట గోచరించును. ఆతనిఁ దిలకించి వానిమనఃస్థితిని గమనించి తఱచు దివ్యావేశపరవశుఁడనగుచుందును; సమాధిస్థితి నందుచుందును.

''నరేన్ (కాలాంతరమున నీతఁడే శ్రీవివేకానందస్వామి), రాఖాల్, మఱికొలఁదిమందియు నిత్యసిద్ధులు— ఆజన్మబ్రహ్మజ్ఞానులు. యౌవనోదయముననే వీరు సాంసారిక సుఖములు నిస్సారములని గ్రహింతురు. హోమపక్షియను నొకానొక పిట్టనుగూర్చి వేదములలోఁ జెప్పఁబడియున్నట్లు విందుము. ఆకసమున నది మహోన్నతస్థానమున నివసించును. ఎన్నఁడును గ్రిందికి రాదు, భూమిమీఁదికి రాదు. అది యాకాశగర్భమునఁ దన గ్రుడ్లను విడవ నవి క్రిందఁబడుచు, మార్గమధ్యముననే పిల్లలగును. అట్టి చిన్నపిల్ల వెలువడి, మహావేగమునఁ గ్రిందఁబడిపోవుచుంటినని గ్రహించి ఱివ్వునఁ బైకెగిరి యాకసమున నున్న తన తల్లినిఁ గలిసికొనును.

''రాఖాల్‌వంటి బాలు రీపక్షివంటివారు. అతి బాల్యమునుండియు వీరు సంసార సారహీనతను గ్రహింప, భగవత్ప్రాప్తిని బడయుటెట్లనునదియే వీరిపరితాపము.

“చక్కఁగాఁ బండి తీయనిరసముతో నిండి యున్నను, బైకి ఆకుపచ్చఁగనే కాన్పించు నొక జాతి మామిడిపండువంటివాఁడు రాఖాల్.”

మఱియొకప్పుడు శ్రీరామకృష్ణుఁడు రాఖాల్ ధీవైభవమును గొనియాడుచుఁ దలఁచినచో నాతఁడొక సామ్రాజ్యమును బరిపాలింపసమర్థుఁడని వచించియున్నాఁడు. శ్రీరామకృష్ణుని వాక్యము లమోఘములుగదా! రాఖాల్ కాలాంతరమున బ్రహ్మానందస్వామియై, శాఖోపశాఖలతో స్వదేశముననేగాక, యావత్ప్రపంచమునను వ్యాప్తిగాంచియున్న శ్రీరామకృష్ణ నాధ్యాత్మిక సామ్రాజ్యమునకు సర్వాధిపతియై జీవితాంతపర్యంత మఖండ విజయోపేతుఁడై పరిపాలన మొనర్చుచు మహారాజని సార్థకనాముఁడై ప్రకాశించియున్నాఁడు.

మహారాజురూపము గంభీరమై యొప్పు నాతని నడత మహారాజఠీవితో విరాజిల్లుచుండెడిది. పొడవైన యాతని శరీరము తగిన లావు గలిగి దీపింప నాతని వదనము ప్రశాంతమై యానందమయమై దివ్యవర్చసమును వెలార్చుచుండెడిది. ఒకించుక లోఁతైన యాతనికన్నులు సదా యనంతత్వమును దేఱి చూచుచున్నట్లు కన్పట్టెడివి. ఆతఁ డెవ్వనినైనను దిలకించుచో, వాని కాతఁడు తన హృదయాంతరాళమునఁ జొచ్చి తన దోషములను లోపములను సర్వము గ్రహించినట్లు తోఁచెడిది. కానియట్లు కూలంకషముగా గ్రహింపఁబడు టావ్యక్తికి భయమో, కోపమో కల్గించెడిదా? కాదు. ఆనేత్రములు ప్రేమానుగ్రహ నిలయములుగదా! “మా దోషములును లోపములును మహారాజు కన్నులకుఁ గట్టినటు లుండి నందులకు మే మెన్నఁడును భయపడినవారము కా”మని శిష్యులు దెల్పియున్నారు. ఇఁక నాతని కన్నులు పూర్తిగాఁ దెఱచుకొనియున్నను, ప్రపంచ మాతని కదృశ్యమైపోయినచందమున, కేవల మాతఁడు మఱియొకలోకములో నున్నట్లు కాన్పించిన సమయము లనేకములు కలవు.

రైలుబండి పోవు మార్గమున జనులతోఁ గిటకిట లాడుచుండిన యొక స్టేషనున నొకప్పుడు మహారాజును తదేకదృష్టితోఁ దిలకించుచుండిన యొకవ్యక్తి తన మిత్రునిఁ గేకవైచి యబ్బుర పాటున నిట్లు పలుకుచుండుట వినియున్నానని శ్రీప్రభవానందస్వామి వ్రాసియున్నాఁడు: “‘అదిగో, ఆ పురుషుని జూడుము! ఆతఁడే ప్రాంతీయుఁడో? మద్రాసురాష్ట్రీయునివలెఁ గాని, పారసీకునివలెఁగాని, వంగదేశీయునివలెఁ గాని, పంజాబుదేశీయునివలెఁగాని కాన్పింపఁడే! ఆతని జాతిని నీ వూహింపఁగలవా?’” రెండవ వ్యక్తి యిట్లు సమాధానించెనఁట: “ఊహింపఁ జాలకున్నాను. కాని యాతఁడు భగవదంశ సంభూతుఁడని నీవు చక్కఁగా గ్రహింపవచ్చును.”



మొదట పూవును తరువాత పిందెయు పుట్టుట ప్రకృతియొక్క సర్వసాధారణధర్మము. కాని కొన్నిజాతుల చెట్లందును పాదులందును మొదట పిందెలును తరువాత పూవులును గాన్పించును. అటులనే బ్రహ్మసాక్షాత్కారము పొందుటకు ముందు సామాన్యమానవు లనేకసాధనలను జేయవలసియుండ, మొదట సాక్షాత్కారమును బడసి తరువాత సాధనలను జేయువారు కలరు.

—శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస

ఓమ్ తత్సత్.

దేవీసవము

శ్రీ ఆత్మానందస్వామి

(గతసంచిక తరువాయి)

నీదు లీల లసత్తని / నిగ్రహింప ; హరిహర హిరణ్యగర్భుల / కైన దెలియ
దమ్మ కన్నతండ్రి కరుణ / యబ్బకున్న ; గిరిజ తెరఁదీసి యాతని / దరికిఁ జేర్చు. 32

మంత్రరాజముఁ ద్రైలోక్య / మాత దినముఁ ; బఠనజేయుచునుంటి నా / ప్రతిఫలంబు
నరయ నే నిరీక్షించియు / న్నాఁడ నమ్మ ; తెరను తొలఁగించు జాగేల / కరుణతోడ. 33

నీకు, నాకుఁ, బరాపర – లోకములకు ; నీశ్వరుండగు రాజరా / జేశ్వరుండు
బలముగలదానవని చాటు / పరపఁదగునె ; తెరను తొలఁగించు కాళిక / కరుణతోడ 34

అనుదినంబును బ్రహ్మలో / కంబుఁ జేరి ; యతని దర్శింపలేకుంటి / నమ్మ నేను ;
ఇరువురకు మధ్యమందుండి / యింత సేయ ; ధర్మమా, తెరదీయుము / తల్లి నేఁడె. 35

విద్యలకు రాణివీవె ప / విత్రవాణి ; సర్వవిద్య లీయుదరపో / షణము కొఱకె
శాశ్వతము పరవిద్య వి / శ్వాసముంచి ; తెరను తెరువుము గౌతమి / కరుణతోడ. 36

వేదమాత కాద్యంతిమ / విధులు లేవు ; పూర్ణపాండిత్య మొందుటల్ / పొల్లుమాట
వంగి పాదాబ్జములకడ / వ్రాలువాఁడ ; తెరను తొలఁగింపు శర్వాణి / కరుణతోడ. 37

వేద శాస్త్ర పురాణముల్ / వేనవేలు ; చదివినఁ బరవిద్యఁ బడయఁ–జాలరవనిఁ
జిత్తశుద్ధిగ నీప్రాపుఁ / జేరినాఁడఁ, దెరను తొలఁగింపు యాదవి / కరుణతోడ. 38

నాకు బంధము నీపొందు / నాకు ముక్తి ; తత్త్వభావానుభవమునఁ / దరలినపుడు
బంధమోక్షములేల, య / బద్ధమేల ; తెరను తొలఁగించు రుద్రాణి / కరుణతోడ. 39

శ్రమలఁబడి వేదసూత్రముల్ / చదువనేల ; వేదవేదాంత సారముల్ / విపులముగను
వరలుచున్నవి నాయందె / తెరనువిప్పి ; కాలకంఠుని జూపవే / కాళికాంబ. 40

నీకు నీవె జన్మింతువు ƒ నిన్ను నీవె; చంపుకొందువు నీలోన ƒ సంతసింతు
వేడ్చుచుందువు, భళిరె నీయొక్క సకెము; గట్టి పెట్టుము, తెరవిమ్ము ƒ కాళికాంబ. 41

నీతి, యవినీతి, జాతి, విజాతి, పాప; పుణ్యములును ధర్మాధర్మములును నగుట
నీ ప్రభావంబుచేగాదె ƒ నిజము దెలుపఁ, దెరను తొలఁగింపు చణ్డిక ƒ కరుణతోడ. 42

లక్ష్మ కధిపతి యొకనాఁడు ƒ భిక్షమెత్తు; హరిజనుం డధిష్ఠించు సింహాసనంబుఁ
దారుమారగు సృష్టి నీ ƒ తనువునందు; దయనుభవభంగ మాయవే ƒ దక్షకన్య 43

గారవింతువు కూర్తువు ƒ మారణముల; సిరుల నిత్తువు శనిగాని ƒ శిరముమీఁదఁ
దాండవం బాడఁజేయుదు ƒ తాళుమమ్మ; తెరను తొలఁగించి మాతండ్రి ƒ దరికిఁజేర్చు. 44

మాయగప్ప దరిద్ర నారాయణుండు; సార్వభౌముఁడై మురియును ƒ స్వప్నమందు
జాగ్రతనుగాంచి ఖిన్నుఁడౌ, ƒ జన్మదుఃఖ; దాయకమె గంగనాతండ్రి, దరికిఁ జేర్చు. 45

యోగులెందరొ ఘనరాజ ƒ యోగులౌచు; చెలఁగి పడసిరి యణిమాది ƒ సిద్ధు, లంతఁ
గీర్తికాంతకు వశ్యులై ƒ గిట్టినారు; తరమె హరిజేర యాదవి ƒ కరుణలేక. 46

సిరులు గలవారుఁ గాంతురు ƒ చిన్నజేసి; యెంత పండితుడైన తానంత వారు
లేరనుచు విఱ్ఱవీగి; నీ ƒ లీల లివ్వి; యని తెలిసికొంటిని, తెరదీయవె జయంతి. 47

ఆడ మగ వేషములఁ దాల్చి ƒ యంతులేని; వింత తెన్నెన్నొ చేయుదు ƒ విసుగులేక
చేసినదె చేయుచున్నారు ƒ సిగ్గుచేటు; తెరనుతొలఁగించు శర్వాణి ƒ కరుణతోడ. 48

నేను చక్రవర్తిని, చాల ƒ నిపుణుఁడేను; శాస్త్రములలోన, పనిలోన ƒ సర్వమందు
నేను విజయుడ ƒ ధీరుఁడ, నేర్పువాఁడ, ననుట విసఁజాల తెరదీయ ƒ వమ్మ మారి. 49

పుట్టితి నరుండనై నీదు ƒ పుణ్యమునను; వరుస దారాసుత కనక ƒ వాంఛలుడిగె
మరుఁగెరింగితి సద్గురు ƒ కరుణవల్లఁ; దెరను తొలఁగించు దరిఁజేర్చు ƒ ధేనుకాంబ. 50

మెచ్చి బహువిధ దర్శనా ƒ లిచ్చినావు; శాంతి లభ్యమాయెఁ, దురీయ ƒ సౌఖ్యమరసి
వేచియున్నాఁడ నాధార ƒ వీధిఁ దెలిచి; లోనికనుపుము దయతోడ ƒ లోకమాత. 51

వెండి కొండమీఁదను, నడు ƒ వీధిలోన; సంతశాలలందునను, గుహాంతరంబు
నందుఁ గూర్చున్నదేమి? యానంద మొసఁగి; తెరను తొలఁగించు, శివదూతి ƒ కరుణతోడ. 52

(సశేషము)



శ్రీ వివేకానంద సంభాషణలు

(ఒక భక్తుని దినచర్యనుండి)

అనువాదకుడు : శ్రీ పిన్నింటి సుబ్బారావు

[కామినీ కాంచనముల త్యాగము—ఆత్మజ్ఞానమునకై యత్నించు వారలకు భగవంతునిదయ లభించును—నిర్హేతుకకృప—భగవానుడు, తదాత్మరూపములు].

శిష్యుడు :— స్వామిజీ! శ్రీరామకృష్ణులు, మానవుడు కామినీకాంచనములను పూర్తిగా త్యజింపని దే,యాధ్యాత్మికాభివృద్ధిని బడయ నేరడని చెప్పుచుండెడివారు. ఇది నిజమైనచో గృహస్థుల మనస్సెల్లప్పుడు వాని యందే తగుల్కొనియుండునుగాన, వారెట్లు అభ్యుదయమును గాంచగలరు ?

స్వామిజి:—గృహస్థుగాని, సన్న్యాసిగాని, ఎవని మనస్సు, కామినీకాంచనములయందలి యనురక్తిని విడిచిపెట్టదో, యంతవఱ కాతడు ముముక్షుత్వమునుగాని, యథార్థమగు భక్తినిగాని, పట్టుదలనుగాని, శ్రద్ధనుగాని బడయజాలడు. ఇది యథార్థము.

శిష్యుడు :—అయినచో గృహస్థులగతి ఏమి ? వారేమార్గమును అనుసరింపవలయును ?

స్వామిజి :—జీవితాధారమునకు వలయు నీప్సితములను బడయుచు, తీవ్రమగు వాంఛలను యుక్తాయుక్త విచక్షణా జ్ఞానముచే నిగ్రహించుటయే దీనికి మార్గము, త్యాగము చేయనిచో దైవదర్శనము అసంభవము. ''యహి బ్రహ్మాస్వయంవదేత్'' సృష్టికర్త స్వయముగా మఱియొకరీతిగా శాసించినను సరే.

శిష్యుడు :—సన్న్యసించినంతలో మానవుడు త్యాగమునందు సిద్ధిని బడయగలడా ?

స్వామిజి :—త్యాగమునందు సంసిద్ధిని బడయుటకై సన్న్యాసులు కొంతవఱకైనను యత్నమును చేయుచుండిరి. లంగరు వేసిననావను, తమ తెడ్లచే తెడ్డువేయుటకు యత్నించు నావికులవలె నీ విషయమునందు గృహస్థులుండిరి. భోగవాంఛ ఎన్నటికైనను తీరునా? ''భూయ ఏవాభివర్ధతే''— అది యంతకంతకు వృద్ధిగాంచును.

శిష్యుడు :— ఎందుచేత ? విషయవాంఛలను దీర్ఘకాలమువఱకు ననుభవింపగా ననుభవింపగా, ప్రాపంచిక భోగములయందు విరకి గలుగదా ?

స్వామిజి :— ఎంతమందికి అట్లుగలుగును? విషయేంద్రియ సంయోగముచే, శీతోష్ణాది ధర్మములు మానసమునందు శాశ్వతములగు వాసనలను గలుగజేసి, ప్రత్యేకరూపమును గల్గించుచున్నవి. ఆత్మానాత్మ వివేకమునకు, త్యాగ మొక్కటియే మూల మంత్రము. రహస్యమార్గము.

శిష్యుడు :—''గృహేషు పంచేంద్రియ నిగ్రహస్తపః'' భార్యాబిడ్డలతో నివసించుచు, పంచేంద్రియములను నిగ్రహించుట తపస్సనియు, ''నిర్వృత్తరాగస్యగృహం తపోవనం'' ఎవరు సంసార మధ్యమందున్నను నిష్కాములై యుందురో వారికి, తపస్సనకై యరణ్యమునకు బోయినవాని కెంత లాభముగలుగునో, యంత లాభముగలుగుననియు ఋషులు తమ శాస్త్రములయందు వ్రాసియున్నారు గదా ?

స్వామిజి :— ఏ గృహస్థులు సాంసారికజీవనమును గడుపుచు, కామినీ కాంచనములను జయింతురో వారు ధన్యులు. కాని ఎందరట్లు చేయగలరు ?

శిష్యుడు :—అయితే సన్న్యాసుల విషయమేమి? వీరందరు కామినీ కాంచనములను పూర్తిగా విసర్జించిరా ?

స్వామిజి :—నేనిదివఱలో చెప్పినట్లు, సన్న్యాసులు త్యాగపథముననుండి, గమ్యస్థానమును చేరుటకై కృషిచేయుచుండిరి. గృహస్థులు, కామినీ కాంచనములవలన నిడుమలను గ్రహించియు వానివలన తాము బాధపడుచుండియు నిసుమంతైనను వానినుండి విముక్తిని పొందవలెననెడి ప్రయత్నము చేయక యున్నారుండిరి.

శిష్యుడు :— కాని అనేకులు యత్నమును చేయుచుండిరి.

స్వామిజి :—అవును, ఆరీతిగా యత్నించుచున్న వారు, కొద్దికొద్దిగా, త్యాగసిద్ధియం దభ్యుదయమును పొందగలరు. వారియందున్న కామినీ కాంచన వాసనలు, క్రమక్రమముగా సమసిపోగలవు. ఎవరు ''ఇంత త్వరలో నేమి; సమయమువచ్చినపుడు నేను చేయుదును'' అని కాలవిలంబన చేయుచుందురో వారికి ఆత్మజ్ఞానము కడు దుర్లభము. ధీరుడు ''ఈ జీవితమునందే, యీ క్షణమునందే సత్యమును గ్రహించెదను'' అని నుడువును. అట్టివారలే మరు క్షణముననే ఎట్టి త్యాగమునైనను జేయగలరు. అట్టివారలనుగూర్చియే శాస్త్రము యద్ హరేవ విరజేత్ తద్ హరేవ ప్రవజేత్'' ''ఏక్షణమునందు నీకు ఐహిక విషయములందు రోతగలుగునో, యా మరుక్షణముననే వాటినన్నింటిని త్యజించి సన్న్యసింపుము'' అని యాదేశించుచున్నది.

శిష్యుడు :—భగవంతుని ప్రార్థించినచో, ఆతని కృపావిశేషముచే సమస్తమైన బంధనములు తొలగిపోవునని శ్రీరామకృష్ణులు చెప్పియున్నారుగదా ?

స్వామిజి :—అవును. అది నిజమే, సందేహము లేదు. భగవానుని కృపారసముచే సమస్తమును సమకూరును. కాని త్రికరణ శుద్ధిగా పవిత్రులైనవారికే యాదయామయుని కృప లభింపగలదు. కాన భగవంతుని దయ, పవిత్రాత్మునకే సిద్ధించును.

శిష్యుడు :— స్వయంకృషిచే త్రికరణముల యందు పవిత్రతను సంపాదించిన వానికి భగవంతునితో నిమిత్తమేమి ?

స్వామిజి :— ఎవరు హృదయపూర్వకముగా ఆత్మజ్ఞానమునకై కృషిచేయుదురో, వారి యందు భగవంతుడు దయజూపుచుండును. ఎట్టి యత్నమును చేయక, సోమరిగా కూర్చున్నవాని కెన్నడును దైవకృప లభ్యముగాదు.

శిష్యుడు :— ప్రతి మానవుడును మంచిగా నుండుటకై కోరుచుండును, కాని ఏవో కొన్ని యనూహ్యములగు కారణములచే మనస్సు దురాలోచనలను జేయుచుండును. ప్రతి మానవుడును మంచివా డనిపించు కొనుటకును, పరిపూర్ణత గాంచుటకును, భగవంతుని గ్రహించుటకును కోరుచుండుట లేదా ?

స్వామిజి :— ఇట్లు కోరువారు త్యాగపథమున నుండి యిదివఱకే యత్నించుచున్నవారలని తెలిసికొనుము. ఈ యత్నమందు పురో గమించుచున్న భగవంతుని దయ లభించు చుండగలదు.

శిష్యుడు :— అవతారపురుషుల దివ్య చారిత్ర ములలో, అనేకులు, చంచలజీవితమును గడపుచు, ఎట్టి భక్తినిగాని, సాధనగాని లేకయే భగవంతుని గ్రహించుట చూచి యున్నాము. దీనినిగూర్చి తమ యభి ప్రాయ మేమి ?

స్వామిజి :— అవును, వారు తీవ్రమగు ముము క్షువులై యుండవలయును. ఇంద్రియ భోగ ములను చిరకాల మనుభవించుటచే, వీరియం దసహిష్ణుత వొడమియుండగలదు. వారల హృదయములు వా శాంతినే గోరుచుండును. ఈ ప్రపంచమంతయు మిథ్యయని హృదయమునందు దలంచి, శాంతిరహితమగు జీవిత మొక క్షణమైనను భరింప శక్యముగాదని యావేదన నందు చుందురు. భగవంతునిదయ, వారిపై నారీతిగా వర్షించగలదు. ఈ యభివృద్ధి తమోగుణమునుండి సత్త్వగుణమునకు క్రమక్రమముగా పరిణమించగలదు.

శిష్యుడు :— అప్పుడు మార్గమేదైనను, వార లామార్గముననే దైవమును గ్రహించిరని చెప్పవలయును గదా ?

స్వామిజి :— అవును. ఏల చెప్పరాదు? సింహద్వారమునుండి కోటయందు ప్రవేశిం చుటకంటె దొడ్డిగుమ్మముద్వారా ప్రవేశిం చుట అగౌరవము గదా ?

శిష్యుడు :— సందేహములేదు. అది నిజమే 'భగవంతుని దయవలననే ఆత్మజ్ఞానము బడయగలము' అనునది పరమసత్యము.

స్వామిజి :— అవును. బహు కొద్దిమందియే యీ రీతిగా నుద్యమింపగలరు.

శిష్యుడు :— ఇంద్రియములను జయించి, కామినీ కాంచనములను త్యజించినవారలు, స్వప్రయ త్నము, స్వయంకృషిని బోధించు స్వేచ్ఛా భావవర్గమునకు, భగవంతునినామమును, నూతగాగొని యాతనినే నమ్మినవారలును ఆతని కృపామహిమచే నైహికవాంఛల నుండి మరలి, ఆత్మజ్ఞానమును బడసినవార లుననియు నేను గ్రహించుచున్నాను.

స్వామిజి :— సత్యము. ఈ రెండును వేరువేరు మార్గములు. మొదటిది జ్ఞానులమార్గము.

రెండవది భక్తులమార్గము. కాని యీ రెంటికిని త్యాగధర్మము ముఖ్యము.

శిష్యుడు :—అందుకు ఎంతమాత్రమును సందేహములేదు. కాని శ్రీయుత గిరీశచంద్రఘోషు నాతో భగవంతునిజయ నిర్హేతుకమనియు, అవ్యాజానురాగముగాని కృప, కృపయేగాదనియు, భగవానుని దయావిశేషము నిర్హేతుకమనియు చెప్పియుండెను.

స్వామిజి :—శ్రీయుత గిరీశచంద్రఘోషు నుడివిన విషయమందేదో నిగూఢమగు పరమసత్యము నిబిడీకృతమై యుండవలయును. దేశ, కాల నిమిత్తముల కతీతమగు స్థితియందుదహరింపవలసిన సత్యమిది. సమస్త హేతువులను అధిగమించిన యాయుత్కృష్ట స్థితియందు దయను చూపించువారలెవ్వరు? ఎవరిపైన చూపించుట? ఆస్థితియందు, పూజించువాడు, పూజింపబడునది, ధ్యానించువాడు, ధ్యానింపబడునది, జ్ఞాత, జ్ఞేయము అన్నియును బ్రహ్మస్వరూపమే. సమస్తమును ఆ దయాస్వరూపమే. అదంతయును ఒక సక్రమాభివృద్ధితో గూడిన పరిపూర్ణత్వమే.

శిష్యుడు :— స్వామిజి! నే నింతకుపూర్వము గ్రహించినది అర్థశూన్యమగు పదాడంబరము మాత్రమేననియు, తమతో సంభాషించినపిదప వేదాంతము, మతము అననేమియో నిశ్చయముగా తెలిసికొంటినని యు, గ్రహించుచున్నాను.

ఏవో దోషములనియు మూఢాచారములనియు బలుకుచు గొందఱు తమ పాండిత్యమునుగుఱించి గర్వపడుచుందురు. కాని నిజమైన భక్తుడు తన కెప్పుడును దయామయుడగు భగవానుడే చేయూత నొసగ సిద్ధముగా నున్నాడని తెలిసికొనును. కొంతకాలము ఆతడు తప్పుత్రోవను బోవుచుండినను బోవుగాక, మఱేమియు బాధలేదు. వానికేది ఆవశ్యకమో భగవాను డెఱుగును. భగవానుడే భక్తుని యభీష్టమును సిద్ధింపజేయును.

—శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస

శ్రీ మధ్వాచార్యులు

శ్రీ టి. లక్ష్మీనృసింహారావు, బి. ఎస్‌సి.

భగవదవతారములు, రాజులు, రాజశాసనములు, మతములు వానివాని వ్యవస్థలును కలకాలము నొకేతీరుననుండవు. ఇవి దేశకాలములనుబట్టి మార్పులు చెందుచుండును. ఇతిహాసకాలమునకు పూర్వము వేదకాలమున హిందూమతము వేదవిహిత కర్మలకే లోబడియున్నది.

ఇక చారిత్రకయుగమున దేశ మొక్కని పాలనలోలేక వేరువేరు రాష్ట్రములను వేరువేరు రాజులు పరిపాలింపుచుండిరి. ఈ రాజులలో పరస్పర వైరములు వైషమ్యములు బయలుదేరి రాజనీతులు, ఆచారములు, మతములు మార్పు నొందుచుండెను. రాజాస్థానములందలి పండితులు బ్రహ్మసూత్రములకు వివిధములుగ నర్థములుచెప్పి వ్యాఖ్యానములు చేయసాగిరి. సుమారు క్రీస్తుకు 500 సంవత్సరములకుముందు బుద్ధుడవతరించి నిరీశ్వరవాదమును ప్రతిపాదించి అనేకులను బౌద్ధభిక్షుకులుగ చేసెను. తరువాత తైత్తరీయశాఖ బ్రాహ్మణులలో శంకరులును కాణ్వశాఖ బ్రాహ్మణులలో శ్రీ సురేశ్వరాచార్యులును అవతరించి దశోపనిషత్తులకు, భగవద్గీతలకు బ్రహ్మసూత్రములకు భాష్యాది వార్తికములు రచించి ఆ ప్రస్థానత్రయమందును అద్వైత సిద్ధాంతమును నిరూపించి ప్రతిపాదించిరి. ఇంతియకాక భరతఖండము నాల్గుమూలలను నాల్గు మతములు స్థాపించిరి. ఆ మతములయందును నాది జగద్గురువుల నధిపతులుగాజేసి భరతఖండమునందంతటను నద్వైతమును ప్రసారించినారు. దక్షిణాదిని శృంగేరీమతమున శ్రీ సురేశ్వరాచార్యులను, ఉత్తరాదిని బదరికాశ్రమమున శ్రీతోటకాచార్యులను, తూర్పున జగన్నాథపుర మతమున హస్తామలకాచార్యులను, పశ్చిమమున ద్వారకామతమున శ్రీపద్మపాదాచార్యులను నియమించి అఖండముగా నద్వైతప్రచారమును కావించిరి. ఇట్టిసమయమున శ్రీ రామానుజాచార్యు లవతరించి అతి బాల్యముననే పూర్ణవిద్యావంతులై బ్రహ్మసూత్ర, భగవద్గీతాదులకు భాష్యములు రచించి వీనియందలి విశిష్టాద్వైతమును నిరూపించిరి. వీరు భరతఖండ సంచారముచేసి విశిష్టాద్వైతమును ప్రచారముగావించిరి. కర్ణాటకదేశ పాలకుడు హొయ్యసాళవంశమునకు జెందిన బిట్టి దేవుడు తన జైనమతమును త్యజించి శ్రీరామానుజులవలన విశిష్టాద్వైతమత దీక్షనుబడసి విష్ణుభక్తుడై విష్ణువర్థనుడని పేరు మార్చికొని లక్ష్మీదేవియను వైష్ణవాంగనను వివాహమాడెను. ఈ విధముగ పరమతముల తళ్లువలన, ఉపనిషత్ప్రోక్తమును అత్యంత ప్రాచీన భారతీయ మతమునగు ద్వైతసిద్ధాంతము అంతరింపనుండెను. దేశమునందేప్రక్కచూచినను అద్వైతులే. ఏమూలచూచినను విశిష్టాద్వైతకూటములే. ఇట్టి సమయమున, క్రీ. శ. 12-వ శతాబ్దమున మధ్వాచార్యు

లవతరించి ద్వైతమతమును, విష్ణుభక్తిని పునరుజ్జీవింపజేసిరి. శ్రీహరి సర్వోత్తముడైన ఈశ్వరుడనియు, జగత్తు, జీవులు, ఈశ్వరుడు మూడు భిన్న భిన్న పదార్థములనియు, ఆత్మల స్వాతంత్ర్యములనియు, ఆత్మలకు నిర్మలభక్తియే మోక్షోపాయమనియు, హరి సర్వోత్తముడు, వాయువు జీవోత్తముడనియు వీరు ప్రతిపాదించిరి.

జ న న ము

క్రీ. శ. 12-వ శతాబ్దారంభమున దక్షిణ కర్ణాటకమును హొయసళ యాదవులు పాలించిరి. ఈ వంశపు మొదటి నరసింహరాజు క్రీ. శ. 1141 లో సింహాసనమెక్కెను. ఈ రాజునకు కాణ్వశాఖ బ్రాహ్మణుడైన లక్ష్మయ్య ముఖ్యమంత్రిగ నుండెను. మధ్యగేహ భట్టు అను బ్రాహ్మణోత్తము డొకడీ సచివ సహాయమున రాజాశ్రయమునువడసి బేలూరు రాజధానిలో శివరూప్య క్షేత్రమునకు చేరువనున్న పాజక గ్రామమున కుటుంబముతో నివసించుచుండెను. తపోనిష్ఠుడగు మధ్యగేహభట్టు వేదశాస్త్ర పారంగతుడై యజ్ఞయాగాది కర్మలజేయుచు నతిథ్యభ్యాగతుల నాదరించుచు సదా సత్కాలక్షేపము చేయుచుండెను. మధ్యగేహభట్టుని ధర్మపత్ని వేదవతి సదాచార సంపన్నురాలు, పతివ్రతాశిరోమణి. ఈ పుణ్యదంపతుల కిద్దరు కుమారులును నొక్క కుమార్తెయును కల్గిరి. ప్రారబ్దకర్మముచే పుత్రు లిరువురును గతించిరి. ఇక మధ్యగేహభట్టు విచారమునకు మేరలేదు. అపుత్రకునకు త్తమగతులు లేవనియు, పున్నామనరకము ప్రాప్తించుననియు, మిక్కిలి చింతించుచు, పుత్రుని పడయుటకు పలుపాట్లు పడుచు పుణ్యతీర్థము లెన్నిటినో సేవించి భార్యచే నోము లెన్నిటినో నోమించెను. తుదకు శివరూప్య క్షేత్రముననున్న అనంతేశ్వరుని శరణుపొంది పరమభక్తిభావముతో భార్యాసమేతముగ నొక్క పుష్కర మెడతెరపిలేక సేవించెను. వీరు పుత్రునికై యొనర్చిన తపము ఫలించినది. అనంతుని యనుగ్రహమువలన వేదవతియు గర్భముధరించినది. నవమాసములునిండి యొక సుదినమున పరమ లక్షణ సంపన్నుడును పరమ సుందరమూర్తియునగు సుపుత్రుని ప్రసవించినది. ఈ సువార్తవిని బంధుజనులందరును మిగుల సంతసిల్లిరి.

మధ్యగేహభట్టిసమయమున శివరూప్య క్షేత్రమున అనంతేశ్వర సేవానిరతుండై యుండెను. ఇంటికి తరలి వచ్చునంతలో శుభవార్త విని అత్యుల్లాసముతో నినంతేశ్వర వరప్రసాదమని జెప్పి యా యనంతుననన్యభావముతో స్తుతినుతులుచేయుచు నింటికి చేరుకొనెను. జననాశౌచము తీరినతరువాత మంగళస్నాన పుణ్యాహవచనములచే శుచిర్భూతులై సుముహూర్తమున తమపుత్రునకు వాసుదేవుడను నామకరణముజేసిరి. అనంతేశ్వర పూజానిరతుండగు మధ్యగేహభట్టు కుటుంబముతో శివరూప్యక్షేత్రమునకుబోయి అనంతేశ్వరుని దర్శించి ధూపదీపనైవేద్యములతో దేవతారాధనను జేసి తమ ముద్దులపట్టి భావి సౌఖ్యాభివృద్ధులగోరి యా పుత్రరత్నము నా దేవసన్నిధికి కానుకగా సమర్పించెను. ఇట్లా పరమేశ్వరు నర్చించి నడురాత్రి సపరివారముగా పాజక గ్రామమునకు వచ్చెను.

బా ల్య ము

పరమసుందరమూర్తియగు వాసుదేవుడు శుక్లపక్ష చంద్రునివలె దినదినప్రవర్ధమాను

డగుచుండెను. దివ్యవిలాసకాంతితో శోభించుచున్న యీ బాలకు నెత్తి ముద్దాడి మధ్యగేహభట్టుని భాగ్యమును కొండాడుచుండిరా యూరివారెల్లరు. భావి దివ్యమహిమను ప్రకాశింపజేయునట్టి యద్భుతలీల లనేకములను బాల్యమునందే వాసుదేవుడు ప్రకటించుచు తలిదండ్రులకు బంధుమిత్రులకు నాశ్చర్యమును సంతోషమునుగూడ కలుగజేసెను. నానాటికి తలిదండ్రులకు తమ వరపుత్రునిపై ప్రేమ అతిశయమందుచున్నది. కాని వాసుదేవుడు కేవలము వారి సద్గతికి పుట్టిన మహానుభావుడు కాడు. సంసారకారాగారబంధితులైన లోకులకు మోక్షమార్గమును జూపుట కవతరించి యీ మహత్కార్యమునకు పూనుకొనిన యవతారపురుషుడు. పట్టున పదిమాసములైన లేవు. అట్టి బాలుడైన వాసుదేవుని ఒకదినము తల్లి తనకుమార్తెకిచ్చి యాడించమనిచెప్పి స్నేహితులింటికి పోయెను. వాసుదేవుడు అక్కచేతిలో నుండడయ్యె. పెంకిపట్టుతో నేడ్వసాగెను. ఎన్నెన్నివిధముల సమాధానపరచినను ఏడ్పు మానడాయె. చివర కేమిచేయుటకు తోపక యీ పిల్ల కొన్ని గుజ్జుపు గుగ్గిళ్ల నా బాలునిచే తినిపించెను. బాలు డా కొంచెముతో నూరుకొనక ఉడికించిన గుగ్గిళ్ల నన్నిటిని తిని యేడుపుమాని యాడుకొనుచుండెను. తల్లీ వార్త తెలిసికొని బాలునకేమి యాపద వచ్చునో యని భయముతో తల్లడిల్లుచుండెను. కాని పసిబిడ్డ గుజ్జములుతిను గుగ్గిళ్లను దిని వాటి నతిసులభముగ జీర్ణించుకొని సుఖముగా నాడుకొనుచుండెను. మఱికొన్నిదినములకు ప్రాకుచుపోయి పోయి యొక యెద్దుతోక బట్టికొని దానితో నడవులకు బోయెను. తలిదండ్రులు ఇంటింట వెతకి వెతకి బాలుడు కన్పించక వేసారియుండిరి. సాయంకాలమగునప్పటి కా యెద్దు తోకను వ్రేలాడుచు నింటికి వచ్చెను. ఒకనాడొక ధనికుడైన షాహుకారు మధ్యగేహభట్టువద్దకు వచ్చి తానిచ్చిన యప్పు సొమ్మును తెమ్మని యొత్తిడిచేయుచుండెను. మధ్యగేహుడు సొమ్మీయలేక మనోవ్యథతో బాధపడుచుండెను. అట్టిసమయమున వాసుదేవుడు బుట్టెడు చింతగింజలనిచ్చి యా యప్పిచ్చినవానిని సమాధానపరచెను. ఆ ధనికున కా చింతగింజలే పురుషార్థప్రదముగా కన్పించెను! ఇట్లు వాసుదేవుడు తన ముద్దుమాటలచే—సొబగుచే, ఆటలచే మందహాసముతో సర్వజనమనోరంజకుడై విరాజిల్లుచుండెను. ఇట్టి లీలలన్నియు మహాపురుషలక్షణములుగాక మఱియేమి? కారణజన్ములగు నవతారపురుషుల కిట్టివి స్వాభావికములు.

శ్లో. "అభయం సత్త్వ శుద్ధి
ర్జ్ఞానయోగ వ్యవస్థితిః,
దానం దమశ్చ యజ్ఞశ్చ
స్వాధ్యాయ స్తప ఆర్జవమ్॥
అహింసా సత్యమ క్రోధ
స్త్యాగః శాంతిర పైశునమ్,
దయా భూతేష్వ లోలు ప్త్వం
మార్దవం హ్రీరచాపలమ్॥
తేజః క్షమా ధృతిః శౌచ
మద్రోహో నాతి మానితా,
భవంతి సంపదం దైవీ
మభిజాతస్య భారత॥"

భయరహితత్వము, భావశుద్ధి, జ్ఞాననిష్ఠ, యోగనిష్ఠ, దానము, బాహ్యేంద్రియ సంయమము, యజ్ఞము, బ్రహ్మయజ్ఞము, తపము, ఋజుప్రవర్తనము, అహింస, అప్రియమును అనృతమును విడిచి సత్యమును వచించుట,

కోపము నణచుకొనుట, సన్న్యాసము, మృదుత్వము, కుకార్యములు కుచింతలనిన సిగ్గు, వ్యర్థ కార్యముల నొనర్పకుండుట, ప్రతిభ, పరాభవము కలిగినను కోపము రాకుండుట, దుఃఖ సమయముల ధైర్యమును చెందియుండుట, బాహ్యాభ్యంతరశుద్ధి కలిగియుండుట, వైరభావము లేకుండుట, అనుగుణములు సాత్త్విక స్థితిని బొందెడి యోగ్యతతో జన్మించినవారికి కలుగుచున్నవని శ్రీకృష్ణుడు దైవీసంపదను వర్ణించినాడు. ఇట్టి దివ్యలక్షణములన్నియు నీ బాలకునియందు వ్యక్తమగుచున్నవి. అందులకే ఈత డొక మహాపురుషుడని నమ్మి తమ యుద్ధారణ కవతరించిన కారణజన్ముడని సజ్జనులానందభరితులగుచుండిరి.

వాసుదేవునకు నాల్గవ సంవత్సరము వచ్చినది. ఒక శుభదినమున తండ్రీతనికి అక్షరాభ్యాసమును చేయించెను. మహాప్రతిభాశాలి యగు ఈ బాలునకు పాఠములు రెండవసారి చెప్పనవసరము లేకపోయెడిది. ఇదేవిధముగ ఈతను అచిరకాలముననే ఉద్గ్రంథముల నన్నిటిని సులభముగ నర్థజ్ఞానముతో చదువుటకు సమర్థుడాయెను. ఒకనాడు శివభట్టను పౌరాణికుడు పురాణము చెప్పుచుండ నచ్చటికీ వాసుదేవుడు పోవుట సంభవించెను. పౌరాణికుడు తప్పుడర్థములు చెప్పుట గ్రహించి వెంటనే సభలో పదివత్సరముల బాలుడు వాసుదేవుడు లేచి తప్పులు దిద్ది సభ్యుల నాశ్చర్యచకితుల జేసెను. మరియొకనాడు తనతండ్రి మధ్యగేహభట్టు పురాణమును చెప్పుచుండ కొన్నిశబ్దముల కర్థములు చెప్పకపోయినప్పుడు బాలుడు లేచి అర్థములు చెప్పుట మొదలిడెను. అతిబాల్యమునందే వాసుదేవుడు తన దేహదార్ఢ్యమును బాహుబలిమిని, భగవద్భక్తిని, మేధాశక్తిని అనేకవిధముల ప్రకటించి ముందు తాజేయు మహాత్కార్యములను సూచించెను. ఉపనయనాది కర్మల యనంతర మొక గురువుకొద్ద వేదాధ్యయన కర్మల నారంభించె నీ వాసుదేవుడు. వాసుదేవునకు సకలశాస్త్రములు సకలవిద్యలు కరతలామలకములుగా నున్నవి. ఇట్టివానికి గురువుదగ్గరి నిత్యపాఠములు రుచింపక విసువు కల్గించెను. తనపాఠములయం దశ్రద్ధ వహించుచుండ గురువునకు కోపము వచ్చినది. సకలవిద్యాప్రవీణునకు నిత్యపాఠము లేల? అధ్యాపకునకే శిష్యుడు ఐతరేయోపనిషత్తునందలి తత్త్వార్థముల విశదీకరించి శివభక్తుడైన గురువునకు విష్ణుభక్తినే గురుదక్షిణగా నొసగెను!

సన్న్యాసము

ఈ విధముగ గురుకులవాసము ముగిసినపిదప తాను పూనుకొనిన మహత్కార్యము నెరవేరుటకు సన్న్యాసస్వీకారముతప్ప వేరొండుమార్గము లేదని నిశ్చయించుకొని వాసుదేవుడు సద్గురువు నన్వేషింప మొదలుపెట్టెను. విషయసంగపరిత్యాగముచేతనే, వైరాగ్యమువలననే పరమాత్మునియందు ఆసక్తి కలిగి తన మహాకార్యము నెరవేరునని దృఢీకరించుకొనెను. తలిదండ్రులు తమకుమారుడు వివాహముచేసికొని గృహస్థాశ్రమమును స్వీకరించి తన పాండిత్యమహిమచే కీర్తిని ధనమును సంపాదించి తమ్ము వృద్ధాప్యమున కాపాడునని మనోరాజ్యమున కట్టిన మేడలు కూలినవి. కాని సద్గురు నన్వేషించుచు వాసుదేవుడు ఉడిపి గ్రామమున నున్న అచ్యుతప్రేక్షులను యతివర్యునొద్దకు వచ్చి చేరెను. వాసుదేవుడులేని గృహము కొడిగట్టిన దీపమువలె నున్నది.

తలిదండ్రులకు క్షణము యుగముగా పరిణమించినది. ప్రేమపుత్రుని విరహతాపము హెచ్చెను, అన్నము రుచించుటలేదు, కంటికి కునుకులేదు. ఆ వాసుదేవుని ముఖచంద్రస్మరణతో శోకమున మునిగియుండిరి. ఈ వియోగదుఃఖమునకు తాళక పుత్రుని వెదకుచు మధ్యగేహభట్టు అచ్యుతప్రేక్షుల దగ్గరకు వచ్చి యనేకవిధముల పుత్రుని వేడుకొనెను. చివరకు మరియొక కుమారుడు కలుగునంతవరకును తాను సన్న్యాసము గైకొననని వాగ్దానమిచ్చి ఇంటికి తరలి వచ్చెను. లోకహితార్థ మవతరించిన వాసుదేవుని మధ్యగేహభట్టు పుత్రవాత్సల్యముచే నింటియందే యుంచుకొనవలయుననెడి ప్రయత్నము విఫలమైనది. స్వల్పకాలమునకే వారికి పుత్రోత్పత్తి సంభవించినది. వాసుదేవుడును తలిదండ్రుల యనుజ్ఞచే అచ్యుతప్రేక్షుల వలన సన్న్యాసమును స్వీకరించెను. ఇట్టి విశ్వప్రయత్నముచే సన్న్యాసాశ్రమమును స్వీకరించిన వీరవైరాగ్యశాలి వాసుదేవుడు సామాన్యుడుకాడు! ఆదిజగద్గురువైన శ్రీసురేశ్వరాచార్యుల యవతారమే. సన్న్యాసమును స్వీకరించిన వాసుదేవుడు పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యులగుటచే పూర్ణప్రజ్ఞులని పిలువబడుచుండిరి. కొన్నిదినములకే ఉడిపిలో తర్కశాస్త్ర నిపుణుడగు నొక పండితునకును పూర్ణప్రజ్ఞులకును జరిగిన వాగ్వాదమున ఆచార్యులు విజయమును పొందిరి. మరియొక దినము అచ్యుతప్రేక్షాచార్యులు పూర్ణప్రజ్ఞునకు "ఇష్టసిద్ధి" యను అద్వైత గ్రంథమును పాఠము చెప్పుచుండ మంగళాచరణ శ్లోకమునందే బహు దోషములు గలవని వాదించెను. ఈయనను పరీక్షించుటకు కొందరు పండితులు భాగవత పంచమస్కంధ వచనమును చెప్పుమనిరి. పూర్ణప్రజ్ఞులును 'తు' 'చ' తప్పక యా వచనమును చెప్పి వారిని అత్యాశ్చర్యమగ్నుల జేసెను. "నీవు భాగవతమును పరిశీలించలేదే ఎట్లు చెప్పగల్గితివి?" అని అచ్యుతప్రేక్షు లడిగినప్పుడు ఆచార్యులు—"నేను పూర్వజన్మమందే భాగవతమును పఠించితిని" అని చెప్పెను. అచ్యుతప్రేక్షులు సంతుష్టులై వేదాంతవిద్య యను రాజ్యమును పాలించుటకీ పూర్ణప్రజ్ఞులే సమర్థులని వారి కభిషేకాది కార్యములచేసి ఆనందతీర్థు లను నామమిచ్చెను. ఇంకొకనాడు అచ్యుతప్రేక్షుల ముఖ్యశిష్యులైన న్యాయశాస్త్ర ప్రవీణులొకరు ఆచార్యులతో వాదించి పరాజయమును పొంది ఆయన న్యాయశాస్త్ర కౌశల్యమునకు మెచ్చుకొని ఆయనకు "అనుమానతీర్థ" యను బిరుదు నిచ్చిరి. ఈ విధముగ సర్వశాస్త్రవిశారదులు శ్రీమదానందతీర్థుల కీర్తి దిగంత విశాలము నందుచుండ దూర దూర దేశములనుండి పెద్ద పెద్ద పండితులు వాదాభిలాషులై ఈయన దగ్గరకు వచ్చుచుండిరి. వేదద్వేషులై అత్యంత ప్రముఖ బౌద్ధ పండితులైన వాదిసింహ, బుద్ధిసాగర యను వారిని ప్రబలవాదములో జయించెను. ఆ పండితులును నిశ్శబ్దముగ నెవరికిని తెలియకుండ రాత్రికి రాత్రి పారిపోయిరి. ఈ ప్రకార మనేక పండితుల నోడించి తమ పాండిత్య ప్రకర్షను చూపుచుండిరి. ఇట్టి సమయమున బ్రాహ్మణ సమాజములం దెక్కడ చూచినను అద్వైత మతానుయాయులే. గురువులైన అచ్యుతప్రేక్షులును, తండ్రియగు మధ్యగేహభట్టును, అధ్యాపకుడైన పూగు వనశాస్త్రియుకూడ అద్వైతులే.

ఈ సమయమున శ్రీమదాచార్యులు — శంకరాచార్యుల బ్రహ్మసూత్రభాష్యమును

ఖండించి సప్రమాణముగా ద్వైతమతపరముగ వేరొక భాష్యమును రచించిరి. ఇట్లు దిగ్విజయములతో దక్షిణదేశమునకు వచ్చి తీర్థయాత్రలుచేయుచు శృంగేరీ మఠాధిపతియగు శ్రీవిద్యాశంకరుల నోడించి అనంతశయన క్షేత్రమునందలి పద్మనాభతీర్థమునందు స్నానమాడి కన్యాకుమారీ క్షేత్రమునకువచ్చి అచ్చట కన్యాతీర్థములందు, ధనుష్కోటియందును స్నానములుచేసి రామేశ్వరలింగమునకు అభిషేకముచేసి చాతుర్మాస్యమును రామేశ్వరమందే గడపిరి. ఈ ప్రకార మనేక విద్వత్సభలలో తమ ప్రతిభాశక్తిని వెల్లడిచేయుచు శ్రీమదాచార్యులు "సర్వజ్ఞ" అను ప్రసిద్ధిని పొంది దక్షిణదేశ దిగ్విజయమును ముగించుకొని ఉడిపికి వచ్చి చేరిరి. తదనంతరము గీతాభాష్యమునరచించి గుర్వనుజ్ఞనుపొంది ఉత్తర దిగ్విజయమునుచేయ నుద్యుక్తులై శ్రీ మదాచార్యులు బదరికాశ్రమమునుచేరిరి. గంగాస్నానమునుచేసికొని అనంతమఠమున కొంతకాలము మౌనవ్రతమాచరించి గోదావరీ తీరమునకువచ్చి రాజమహేంద్రవరమున శోభన భట్టు, స్వామిశాస్త్రియను శాంకరులను జయించి వారికి దీక్షనొసగి, పద్మనాభతీర్థులు, నృసింహతీర్థులను నామములిచ్చెను. ఇట్లనేకులను పునీతులజేసి శ్రీమదాచార్యులు ద్వారకయందు స్వహస్తములతో శ్రీకృష్ణ ప్రతిమను ప్రతిష్ఠకావించి పూజావిధానమును ఏర్పరచి యర్చకుల నియమించెను. తిరిగి రెండవసారి బదరీయాత్రను పూర్తిచేసికొని ఉడిపిదగ్గరి కొడిపాడి గ్రామమునకు చేరెను. తరువాత కొంతకాలమునకు విష్ణుమంగళము అను పట్టణమునకు వచ్చి అచ్చట త్రివిక్రమశాస్త్రి యను అద్వైతమతానుయాయికిని శ్రీమదాచార్యులకు 15 దినములు హోరాహోరి వాదముజరిగినది. ఈ వాదమున శ్రీమదాచార్యులు త్రివిక్రమశాస్త్రి నోడించి త్రివిక్రముని తనశిష్యునిగ జేసికొనెను. త్రివిక్రమశాస్త్రియు బ్రహ్మసూత్ర భాష్యమును చక్కగా చదివి శ్రీమదాచార్యుల యనుమతిపై, "తత్త్వప్రదీపిక" యను టీకా గ్రంథమును రచించిరి.

శ్రీమధ్వాచార్యులు జయసింహరాజ సమ్మానమునుపొంది విష్ణుమంగళగ్రామముననే నివసించుచు అనేక గ్రంథములను రచించుచు పాచకగ్రామమున తన తలిదండ్రుల సేవయు చేయుచు పుత్రధర్మమును పరిపాలించుచుండెను. తలిదండ్రులు దివంగతులైన యనంతరము విరక్తశిఖామణియైన తమ్మునకు సన్న్యాసమిచ్చి విష్ణుతీర్థులను నామమిడియెను.

ఈ విధముగ శ్రీ మధ్వాచార్యులు సజ్జనోద్ధరణకు దేశాటనముచేయుచు ఉపన్యాసములిచ్చుచు సద్గ్రంథము లనేకములను రచించుచు శిష్యకోటికి విష్ణుదీక్షనొసగుచు ద్వైతమతమును ప్రకాశింపజేసెను. ఈ మహాత్ముని నిర్యాణమునుగూర్చిన విషయము లంతగా తెలియవు. కాని సుమారు 80 సంవత్సరములు జీవించెనని తెలియుచున్నది. ఈ యపాజక గ్రామమున తనశిష్యవర్యులకు ఐతరేయోపనిషత్తును పాఠము చెప్పుచుండ నొక పుష్పవర్షము గురిసినదట. ఆ సమయమున శ్రీమధ్వాచార్యులు భక్తుల భౌతికదృష్టి కదృశ్యులైరట. నేటికిని వారిసిద్ధాంతములు, వారు పునరుజ్జీవింపజేసిన విష్ణుభక్తియుకూడ ఆ పుష్పవర్షమువలెనే లోకోపకారమున కుపయోగపడుచున్నవి.

శ్రీ వాసుదేవ మననము

ప్రథమ వర్ణకము

శ్రీ మాచిరాజు శ్రీరామకృష్ణ

(గతసంచిక తరువాయి)

ముముక్షువులు అధ్యారోపాప వాదముల నవశ్యము తెలిసికొనవలయును. కావున "అధ్యారోపాపవాదాభ్యాం నిష్ప్రపంచం ప్రపంచ్యతే। శిష్యాణాం బోధసిద్ధ్యర్థం తత్త్వజ్ఞైః కల్పితక్రమః॥" ఆత్మ జిజ్ఞాసువులై ముముక్షువులగు శిష్యులకు తత్త్వమును బోధించుటకొఱకును వారికి ఆత్మజ్ఞానము సిద్ధించుటకొఱకును తత్త్వజ్ఞులచేత గల్పింపబడిన విధివిధానమైన అధ్యారోపాపవాదములచేత నిష్ప్రపంచాద్వితీయాఖండైకరస నిర్గుణపరబ్రహ్మము జీవేశ్వరజగద్రూపమున బ్రకటితమగుచున్నది." 'నిష్ప్రపంచ'మనగా.—"ప్రకర్షేణ పంచధాభూజలాగ్ని వాయ్వాకాశరూపేణ విభజ్యతీతి ప్రపంచః। తన్నభవతీతి నిష్ప్రపంచః॥" పృథివ్యప్తేజో వాయురాకాశరూపమైన పంచమహాభూతరూపముచేత నైదువిధములుగ విశేషముగా విభజింపబడునది ప్రపంచము. అటుల విభజింపబడనిది నిష్ప్రపంచము అనగా నిర్విశేషాద్వితీయాఖండైకరసపరబ్రహ్మము. "అధ్యారోపాపవాద తస్స్వరూపం నిశ్చయీ కర్తుం శక్యతే। తస్మాత్సదావిచారయే జ్జగజ్జీవ పరమాత్మనః। జీవభావజగద్భావబాధే ప్రత్యగభిన్నం బ్రహ్మైవాఽవశిష్యతే॥" (పైంగలి. ఉ. 2. అ.) అధ్యారోపాపవాదములచేత స్వస్వరూపనిరూపణము శక్యమగును. కనుక సద్గురూపసదనపూర్వకముగ వేదాంతశ్రవణాదికముద్వారా జగజ్జీవ పరమాత్మస్వరూపములను సర్వదా విచారణచేయవలయును. అయితే మోక్షావస్థయందు ఫలరూపముగా పరమాత్మ యుండుట వలన ఆ పరమాత్మస్వరూప విచారణము ఉపయోగించును. జగజ్జీవులయొక్క విచారణ మెచ్చట నుపయోగించును? అనెడి విషయమునకు తావులేదు. ఏలయన - వేదాంత విచారణమువలన గలిగిన సత్య బుద్ధ్యవధారణముచేత ఆ జగజ్జీవ రూపములు రెండును మాయామూలమున బ్రహ్మమునం దారోపితమైన మాయాకార్యమని తెలియబడి బాధింపబడినవి యగుచుండగా స్వస్వరూపమైన ప్రత్యగభిన్న పరమాత్మ మాత్ర మవశేషించి ప్రకాశించుచుండును. అనగా ఆ జగజ్జీవరూపములు రెండును వాస్తవముగ లేవు, మిథ్యాభూతములు అనెడి నిశ్చయజ్ఞానము నుత్పాదించుట ద్వారా వాని విచారణము పరమాత్మనుశేషింప జేయుటయందు ఉపయోగింపబడునని యభిప్రాయము.

అధ్యారోపమనగా.— "వస్తున్యవస్త్వారోపోయః సోఽధ్యారోప ఇతీర్యతే। అసర్పభూతే రజ్జ్వాదౌ సర్వత్వారోపణం యథా॥" (సర్వ

వేదాంత సిద్ధాంతసార సంగ్రహము. 297.) సర్పాదులు కానటువంటి రజ్జ్వాదులయందు సర్పత్వారోపణముభంగి వస్తువునందు అవస్త్వారోపణము అధ్యారోపము అని చెప్పబడును. ప్రస్తుతమున రజ్జువునందు సర్పము శుక్తియందు రజతము, స్థాణువునందు పురుషుడు ఆరోపింపబడిన చందమున, నిష్ప్రపంచాత్మ వస్తువునందు ప్రపంచారోపము అధ్యారోపము. ఈ యధ్యారోపము వస్త్వజ్ఞానమువలన అనగా వస్తు స్వభావము తెలియబడకపోవుటవలన గలుగును. ఆ యజ్ఞానమే అవిద్య - తమస్సు - మోహము - మూల ప్రకృతి—ప్రధానము - గుణసామ్యము - అవ్యక్తము - మాయయని పేర్కొనబడుచున్నది. మూల ప్రకృతియనగా.- "అజామేకాం లోహిత శుక్లకృష్ణాం బహ్వీం ప్రజాం జనయంతీం సరూపాం॥" (తై. ఉ. 4-12-5.) అనాదియు నేకమునగు నీమూల ప్రకృతి శుక్ల-రక్త-కృష్ణరూపములుగల సత్త్వరజస్తమోగుణాత్మకమైనది. అనగా శుక్ల - రక్త - కృష్ణతంతు సముదాయరూప రజ్జు సదృశమైన సత్త్వరజస్తమోగుణ సముదాయ రూపము. ఇదియే స్వసమానమైన రూపము (స్వభావము)గల బహు ప్రజను విశేషముగ బుట్టించుచున్నది. "తదేవమూల ప్రకృతిర్గుణ సామ్యమవిద్యేత్యాద్య నేకాకారా జగదాకారేణపరిణతా। తదేవం బ్రహ్మవిజ్ఞానాత్యను భవతిచ॥". (సర్వసార. ఉ. 12) ఆమూల ప్రకృతియే గుణసామ్యము అవిద్యయను ననేకాకారములయి జగదాకారముగ బరిణమించును. జగత్తు మూలప్రకృతియొక్క పరిణామమని యర్థము. ఆ విషయము వక్ష్యమాణ బ్రహ్మ విజ్ఞానమువలననుభూతమగును. దీని ప్రళయము మహాసుషుప్తియనియును చెప్పబడును. సృష్టికి బూర్వము సమస్త జీవకోటియు దమతమ పూర్వకర్మవాసనలతోసహ లక్కముద్దయం దణగియుండు సువర్ణరేణువులవలె నీ మూలప్రకృతియందు లీనమైయుండును. ఈ యనుభవము సకలజనులకు సుషుప్త్యవస్థ యందు గలదు. సకల ప్రపంచము సుషుప్త్యవస్థ యందు విలీనమై మఱల స్వప్నజాగ్రదవస్థల యందు ప్రకాశించునుగదా ! ఆ మూలప్రకృతి సృష్ట్యవసరమునందు, పరిపక్వమై అనుభవోన్ముఖమైన జీవుల పూర్వకర్మవశమువలన (కారణముగ) మాయ - అవిద్య - తామసి యని మూడువిధములయ్యెను. అందు మాయ విశుద్ధ సత్త్వగుణ ప్రధానమైనది. అవిద్య మలినసత్త్వగుణప్రధానమైనది. ప్రకాశరూపముగలది సత్త్వగుణమగును. మఱియు మఱియొక గుణముతోగలియని సత్త్వగుణము విశుద్ధ సత్త్వమని చెప్పబడును. మఱియు రజస్తమోగుణములతోగలిసిన సత్త్వగుణము మలిన సత్త్వమని చెప్పబడును. ఇటులామూల ప్రకృతి విశుద్ధ సత్త్వమనియు మలినసత్త్వమనియు రెండు విధములుగానున్నది. విశుద్ధ సత్త్వగుణ ప్రధానముగలది మాయయనియు, మలినసత్త్వగుణ ప్రధానముగలది అవిద్య యనియు చెప్పబడును. ఇట్లు ఆమూలప్రకృతి విశుద్ధ సత్త్వగుణప్రధానముచేత మాయ యనియు, మలినసత్త్వగుణప్రధానముచేత అవిద్యయనియు రెండు విధములుగా భేదమును గలిగియున్నది కనుక మాయ, అవిద్య - ఇవి రెండును మూలప్రకృతియొక్క అవస్థావిశేషము లని తెలియవలయును. మఱియు సత్త్వగుణము జ్ఞానప్రకాశరూపముగలది యగును. రజస్తమోగుణములు రెండును అజ్ఞాన అప్రకాశరూపము లను గలిగియుండును. మాయ 'మూలాజ్ఞాన

మని', అవిద్య 'తూలాజ్ఞానమ'ని పరిభాష.

''సదేవసోమ్యే దమగ్ర ఆసీ దేకమేవా ద్వితీయం॥'' (ఛాం. ఉ, 6-2-1) ఈ జగదుత్పత్తికంటె పూర్వము, సజాతీయ విజాతీయ స్వగత భేదరహితమైన కేవలాద్వితీయాఖండైకరస సద్వస్తువు మాత్రమే యున్నది.'' ''ఆత్మావా ఇదమేకఏవాగ్ర ఆసీత్। నాన్యత్కించనమిషత్॥'' (ఐ. ఉ. 1-1-1) పరమాత్మ ఒక్కటిమాత్రమే ఈప్రపంచ సృష్టికి బూర్వమున్నది. అట్టి పరమాత్మ వ్యతిరిక్తమైన వస్త్వంతరమేదియులేదు. ''సోఽబ్రవీ దహమేకః ప్రథమమాః సంవర్తామిచ భవిష్యామిచ। నాన్యః కశ్చిన్మత్తోవ్యతిరిక్త ఇతి॥'' (అథర్వశిర. ఉ. 1-1.) ''స్వయంప్రకాశ చిదానంద స్వరూపుడును, దేశకాలవస్తు పరిచ్ఛేద శూన్యుడునగు నేనొక్కడనే జగదుత్పత్తికంటె ముందుంటిని. ఇప్పుడును ఉన్నాడను. ఇక ముందుగూడ ఉండగలను. నాకంటె భిన్నుడగు నన్యుడు ఒక్కడును ఉండియుండలేదు. ఇప్పుడునులేడు ఇకమీదట నుండబోడు''అని అవ్యాకృత పరబ్రహ్మము పలికెను. అను నిత్యాద్యుపనిషత్సిద్ధాంతముగ సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మము ఒక్కటి మాత్రమే ప్రపంచోత్పత్తికంటె ముందు ఉన్నదని తెలియబడుచున్నది. సృష్టికంటె పూర్వమునందున్న ఆ బ్రహ్మ చైతన్యము విశుద్ధసత్త్వగుణప్రధానమగు మాయయందు ప్రతిబింబించినదగుచు ఈశ్వరుడని చెప్పబడుచున్నది. ఈ యీశ్వరుడే మాయాశబల బ్రహ్మమనబడును. ఆ యీశ్వరునకు 'అవ్యాకృతుడు' 'అంతర్యామి' యని నామాంతరములు. అతడే జగత్స్రష్ట. అనగా జగజ్జన్మాది కారణత్వ విశిష్టుడు. సర్వజ్ఞుడు. 'అవ్యాకృతు'డన నామ రూపరహితమైన కేవల కారణము. 'అంతర్యామి' యన సర్వాత్మకత్వముతో సర్వాంతర్గతుడై యుండి సమస్త జగత్తును ప్రేరేపించుచుండువాడు. అతడే పరిపూర్ణబ్రహ్మ చైతన్యము, ఆ పరిపూర్ణబ్రహ్మ చైతన్యమే తామస్యవచ్ఛిన్నమగుచు అనగా తమోగుణ ప్రధానమైన మూలప్రకృతియందు ప్రతిబింబించినదగుచు జగత్తునకు ఉపాదాన కారణముకూడ నగుచున్నది. ''యథా లూతానిమిత్తంచ స్వప్రధాన తయాభవేత్। స్వశరీర ప్రధానత్వే నోపాదానం తథేశ్వరః। స్వప్రాధాన్యేన జగతో నిమిత్త మపికారణం। ఉపాదానం తతోపాధి ప్రాధాన్యేన భవత్యయం॥'' (స. వే. సి. సా. సం. 333-334.) సాలెపురుగు తంతుజాలమునకు స్వప్రధానత్వముచేత నిమిత్తకారణమును, స్వశరీర ప్రధానత్వముచేత ఉపాదానకారణమునుగూడ నెట్లగుచున్నదో అట్లే ఈశ్వరుడు జగత్తునకు స్వప్రధానత్వముచేత నిమిత్తకారణమును, తమోగుణరూపమైన స్వోపాధి ప్రధానత్వము చేత ఉపాదానకారణమును గూడ నగును.

'' దాత్మానం స్వయమకురుత। తస్మాత్తత్సుకృతముచ్యత ఇతి॥'' (తై.ఉ.2-8.) తత్ = ఆయవ్యాకృతనామరూపములుగల బ్రహ్మము, ఆత్మానం=తనను - నామరూపాత్మకమగు ప్రపంచమును, స్వయం అకురుత=స్వయముగ తానే చేసెను. తస్మాత్ తత్ సుకృతం ఇతి ఉచ్యతే= అందువలన ఆ బ్రహ్మము స్వయంకర్తృకమని చెప్పబడుచున్నది. తా. పరమాత్మయే కారణముగాగల ఈ ప్రపంచము సృష్టికి పూర్వము నామరూప విశేషరహితమగు అవ్యాకృత స్వరూపముగనుండి సృష్ట్యనంతరము నామరూపవిశిష్టమగు సత్స్వరూపముగలది ఆయెను. ''సర్వాధార మనాధారం.'' (భస్మజాబాల.

ఉ. 2 అ.) సమస్త బ్రహ్మాండమునకు ఆధారమైనదియు, తనకు ఆధారము లేనిదియు అనగా తనకు తానే ఆధారమైనదియునగు ఆ పరబ్రహ్మము కారణాంతరమునుగాని సాధనాంతరమునుకాని అపేక్షింపక తననే జగద్రూపముగ తానే సృజించెను కనుక స్వకర్తృకమని-చెప్పబడుచున్నది. "రసో వై సః। రసగ్ం హ్యేవాయంలబ్ధ్వాఽఽనన్దీభవతి॥" (తై. ఉ. 2-8.) అదియే రసస్వరూపము. ఇట్టి రసమునను భవించియే జీవుడు సుఖవంతుడగుచున్నాడు. ఈ మంత్రమును విమర్శించిన నిమిత్తోపాదానములు రెండునుగూడ పరబ్రహ్మమేయని స్పష్టమగుచున్నది. ఎట్లనగా 'తానే సృజించెను' అనుటచేత నిమిత్తకారణమును, 'తననే సృజించెను' అనుటచేత ఉపాధానకారణమును అని విశదమగుచున్నది గదా. "కల్పయత్యాత్మనాఽఽత్మాన మాత్మా దేవస్స్వమాయయా। సఏవ బుధ్యతే భేదానితి వేదాంత నిశ్చయః॥ (గౌడపాదకారిక. 2-12.) అలుప్తస్వయంప్రకాశమాన స్వరూపుడగు పరమాత్మస్వకీయ-స్వాధీన - మాయాసాహాయ్యముచేతనే రజ్జువునందు సర్పాదికమునువలె తనయందే వక్ష్యమాణములగు విశ్వతైజస ప్రాజ్ఞాదిభేదములను కల్పించుకొనుచున్నాడు, స్వయముగా తానే వానిని దెలిసికొనుచున్నాడు. ఇది ఉపనిషద్రహస్యము. "యస్సర్వజ్ఞ స్సర్వవిద్యస్య జ్ఞానమయంతపః। తస్మాదేతద్బ్రహ్మ నామ రూప మన్నంచ జాయతే॥" (ముం.ఉ. 1-1-10) ఎవడు సర్వజ్ఞః=సామాన్యముగ సర్వము నెఱింగినవాడో, సర్వవిత్ = విశేషముగా సర్వము నెఱింగినవాఁడో, యస్య జ్ఞానమయంతపః = ఎవనియొక్క తపస్సు జ్ఞానరూపమైనదో అనగా జ్ఞానవికారమగు సర్వజ్ఞతయే లక్షణముగాగలది కాని ఇతరుల తపస్సువలె ఆయాసలక్షణమైనదికాదో, తస్మాత్ = ఆ సర్వజ్ఞలక్షణ పరబ్రహ్మమువలన నుండి, ఏ తత్ బ్రహ్మ = కార్యరూపమగు హిరణ్యగర్భాఖ్య బ్రహ్మమును, నామ=దేవదత్త యజ్ఞదత్తాది నామములును, రూప = సిత పీతాది రూపములును, అన్నం = (అద్యతే భుజ్యత ఇతి అన్నం' = అనుభవింపబడునది అన్నము) వ్రీహియవాది లక్షణమగు అన్నమును పుట్టుచున్నవి.

యథోర్ణనాభిస్తన్తు నోచ్చ రేద్యథాగ్నేః క్షుద్రా విస్ఫులింగావ్యుచ్చరన్త్యేవమేవాస్మాదాత్మనః సర్వే ప్రాణాః సర్వే లోకాః సర్వే దేవాః సర్వాణి భూతాని వ్యుచ్చరన్తి॥ (బృ.ఉ. 2-1-20) సాలెపురుగు తంతువులను తన శరీమునుండి ఏ ప్రకారము బయలువెడలించుచున్నదో, అగ్నివలననుండి అల్పమైన స్ఫులింగములు (అగ్నికణములు) ఏప్రకారముబయలువెడలునో ఆప్రకారమే ఈ పరబ్రహ్మమువలననుండి సర్వప్రాణులు సర్వలోకములు సర్వదేవతలు సర్వభూతములు బయలుపడుచున్నవి. "తదేతత్సత్యం। యథాసుదీప్తాత్పావకాద్విస్ఫులింగాస్సహస్రశః ప్రభవన్తే సరూపాః। తథాఽక్షరాద్వివిధాస్సోమ్య భావాః ప్రజాయంతే తత్ర చైవాపియన్తి॥"(ముం.ఉ.2-1-1) ఆ యీ విషయము సత్యము. బాగుగా మండుచున్న అగ్నివలన నుండి అగ్నిసమానమైన రూపములుగల వేలకొలది అగ్నికణములు ఎటుల బయలువెడలుచున్నవో ఆప్రకారమే అక్షరమువలన నుండి ("వర్ణేబ్రహ్మణ్యక్షరం స్యాదితిశేషః॥" అక్షరమన పరబ్రహ్మమునకును, కకారాది వర్ణములకును పేరు) నానావిధ నామరూపకృత దేహోపాధి ప్రభేదముగల తత్సమాన రూప జీవులు పుట్టుచున్నారు. ఆయక్షరము

నందే లీనమగుచున్నారు. "యథోర్ణనాభిస్సృజతే గృహ్ణతేచ। తథాఽక్షరాత్సంభవతీహ విశ్వం॥" (ముం. ఉ. 1-1-8) లోకమునందు సాలెపురుగు కించిత్కారణాంతరము నపేక్షింపకయే స్వశరీరముకంటె వ్యతిరిక్తముకాని తంతువులను వెలుపలికి ఎటుల ప్రసరింపజేయుచున్నదో మఱల ఎటుల వానిని తనలోనికి తీసికొనుచున్నదో అనగా వానిని మఱల స్వాత్మభావమును పొందించుచున్నదో ఆ విధముననే ఈ సంసారమండలమునందు విలక్షణము సలక్షణమును అగు ప్రపంచమంతయు నిమిత్తాంతరము నపేక్షింపకయే అక్షరతత్త్వమువలన నుండి యావిర్భవించుచున్నది. ఇట్లు తంతువులకు ఊర్ణనాభమువలె జగత్సృష్టికి అవ్యాకృత పరబ్రహ్మము స్వోపాధి ప్రాధాన్యముచేత ఉపాదానకారణమును, స్వప్రాధాన్యముచేత నిమిత్తకారణమును అగుచున్నదని యుపనిషత్తులన్నియు సిద్ధాంతముచేయుచున్నవి.

ఈయీశ్వరుడు జగత్తు నేప్రకారముగ సృజించెననిన వినుము. పూర్వోక్తావిద్య రజోగుణ ప్రధానమై అనేక ప్రకారములును అనంతమును (మేరలేనిదియు)అయ్యెను. ఆ యవిద్యయందు ప్రతిబింబిత చైతన్యరూపులగు జీవులును అనంతములే. "అవిద్యాకృత దేహాది సంఘాతే ప్రతిబింబితా చిచ్ఛక్తిర్జీవలోకేఽస్మిన్ జీవ ఇత్యభిధీయతే॥" (అధ్యాత్మరామాయణము. 1-7-34) అవిద్యాకార్యమైన దేహేంద్రియాది సంఘాతమునందు ప్రతిబింబించిన చిచ్ఛక్తియే అనగా బ్రహ్మచైతన్యమే ఈ జీవలోకమున జీవుడని పేర్కొనబడుచున్నది. జీవుడు అవిద్యావశుడు. ఈ జీవేశ్వరులకు వ్యష్టిరూపమైన అవిద్యయు, సమష్టిరూపమైన మూలప్రకృతి (మాయ)యు క్రమముగ కారణశరీరములు. ఆ రెండు కారణశరీరములయందును జీవేశ్వరులయొక్క అవస్థానము సుషుప్త్యవస్థ. ఆ జీవేశ్వరుల కుభయులకు తమతమ కారణశరీరమే ఆనందమయ కోశము. ఆనంద ప్రచురత్వమువలన ఆనందమయ కోశమనబడును. "అనాద్యవిద్యా నిర్వాచ్యా కారణోపాధి రుచ్యతే॥" (ఆత్మబోధ.) అనాదియు అనిర్వచనీయమునగు అవిద్యయే కారణోపాధియని చెప్పబడుచున్నది. ఇదియ కారణ ప్రపంచ సృష్టి.

(సశేషము)

చిత్ర సమీక్ష

శ్రీ వరలక్ష్మీ క్చర్ పబ్లిషింగ్ హౌస్‌వారు సమీక్షకొఱకై పంపిన త్రివర్ణ త్రపటములు మా కార్యాలయమును జేరినవి. అన్నియు చక్కని కళానైపుణ్యము గలిగి చున్నవి. పూజాగృహములకు పనికిరాగలవు; అందందు ప్రార్థన గీతికలు గూడ అచ్చొత్తింపబడియున్నవి

శ్రీ పట్టాభి రామస్వామి	వెల: రూ.	0	6	0
శ్రీ సౌభాగ్య వరలక్ష్మి		0	8	0
శ్రీ కంచి కామాక్షి ...	,,	0	8	0

ప్రాప్తిస్థానము: శ్రీ వర త్ర పిక్చర్ పబ్లిషింగ్ హౌస్, 103, ఎమ్. కె. అమ్మన్ కోవిల్ వీధి, మైలాపూరు; మద్రాసు.

శ్రీ రామకృష్ణమఠ ప్రచురణములు

శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము (సంగ్రహ జీవితసహితము)

540 పుటలు సర్వాంగ సుందరమగు చతుర్థ ముద్రణము వెల రూ. 3-4-0

శ్రీ మద్భగవద్గీత

480 పుటలు శ్రీధరీయ టీకాసార ప్రతిపద టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ సహితము రూ. 3-0-0

శ్రీ వివేకానంద జీవిత చరిత్ర

350 పుటలు (మద్రాసు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములందు పాఠ్యగ్రంథము) రూ. 2-8-0

శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర

256 పుటలు (ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున పాఠ్యగ్రంథము) వెల రూ. 1-12-0

శ్రీ నాగమహాశయుని జీవిత చరిత్ర

136 పుటలు (ఆదర్శప్రాయుడగు గృహస్థుని జీవితము) వెల రూ. 1-4-0

శారదా ప్రసంగములు	...	2	8	0
ప్రబోధరత్నాకరము	...	2	4	0
రాజయోగము	...	2	4	0
కర్మయోగము		1	8	0
భక్తియోగము	...	1	4	0
వివేకానందలేఖావళి (మొదటి భాగము)		1	8	0
వివేకానందలేఖావళి (రెండవ భాగము)		1	8	0
అనుష్ఠాన వేదాంతము	...	1	4	0
వివేక సూర్యోదయము	...	1	0	0
శ్రీ పరమహంస నీతికథా రత్నములు		0	12	0
భక్తిమార్గము	...	0	8	0
షికాగో నగరోపన్యాసములు	...	0	8	0

గురూపదేశములు				...	0	8	0
నా సంస్కరణ యుద్ధవిధానము				...	0	6	0
నా గురుదేవుడు				...	0	6	0
శ్రీ పరమహంస జీవిత సంగ్రహము					0	1	0
నవీన భారతదేశము				...	0	4	0
ముక్తిమార్గము				...	0	3	0
సర్వం విష్ణుమయం జగత్ (తెలుగు)					0	3	0
శ్రీ రామనామ సంకీర్తనము				...	0	1	0
యతిగీతము (పద్యకావ్యము)				...	0	1	0
నా మతము	0	0	6	డజను	0	5	0
సింహ గర్జన	0	0	6	డజను	0	5	0

ఇవియేకాక

సంస్కృత, ఆంగ్ల, ద్రావిడ, హిందీ, కన్నడ గ్రంథములును

వేదాంతకేసరి (ఆంగ్లము) శ్రీ రామకృష్ణ విజయము (తమిళము)

అను మాస పత్రికలును మాయొద్ద దొరకును

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస, శ్రీ శారదాదేవి, శ్రీ వివేకానందస్వామి

మున్నగువారి ఛాయాచిత్రములును మాయొద్ద దొరకును

ఇట్లు వ్రాయుడు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, చెన్నపురి.

సంపాదకులు : శ్రీ ఋతజానందస్వామి; శ్రీ వెమురుమూడి వేంకటకృష్ణరావు
శ్రీ కే. ఎస్. ఎస్. రాజన్ గారిచే ది జ్యూపిటరు ప్రెస్సు లిమిటెడ్ (జి. టి. మద్రాసు) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ ఆదిదేవానంద స్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది. 20-10-51.